

LEPRINCE DE BEAUMONT, JEANNE MARIE
KÖNIG, CARL HENRIC

**Fortsättning af samtalen emellan en
gouvernant och åtskillige förnämne mäns
barn. Hwaruti historien, geographien, och
mytologien samt flere moraliske fabler på et
lätt och för ungdomen nöjsamt sätt afh**

Stockholm
1759

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Anders
Ung

1700-1829

E. B

Le Prince de Beaumont, Marie

[H. 2]

Fortsättning
Af
Samtalen
Emellan en
GOVERNANT
Och
Utskillige Förnämde Mäns
Barn.
Svaruti
Historien, Geographien, och Mytologien
Samt
Flera Moraliske Fabler
På et lätt och för ungdomen nöjsamt sätt
afhandlas.

BECKERHOFF,
Erhelt hos PETER HESSELBERG,
1759.

[H. 1] Samtals med: Hanneas, A. Tankar
om svenska barn. 1758.

Goldmann
1772
Gammelen
Goldmann
GOLDFERMANNT

Imprimatur,
N. von OELREICH.

Herrn Doctor Johann A. M...
...
...
...
...

STADT DRUCKER,
GROSSER POSTER HESSLEBERG.

Samtal

Emellan en

GOUVERNANT

Och åtskilliga Födnäme Måns Barn.

Femte Samtalet.

Mamsell Bonne.

Fkommen i god tid i afton mine Födnar.
Vi slego nu up från Bordet.
Fr. Owick. Min söta Mamselle, jag har
spisat middag med dessa Fruentimmer, och
wi hade så stor lust at råka Er, at wi allenast sutit en
half tierndels timma til Bords.

Mams. Bon. Då bdr J hafwa bannat mine Barn:
det är ingen ting som så skadat hälsan som at äta allt för
hastigt; til frast skolen J icke så höra någon Historia
för än wi druckit Thé, utan wi skola i det skicket gå
och spatsera i Trädgården.

Fr. Maria. Jag tycker mycket om spatsera, men jag
tycker ändå mera om at höra Historier. Mams. Bonne,
förlåt of denna gången, jag swär på min ähra, at jag
ej wisse at det war et fel, at äta för hastigt.

Mams. Bon. Det är et fel at swära på sin ähra; gdr det ej en annan gång. Jag wil icke förhöra Eder Edra lärar ännu mine Fröknar, det är icke hållsamt så snart på maten.

Fr. Lätta. Nå wäl då min söta, låt of låta bli at läsa; men förtälj of någon wacker Saga, som J of läswat: kan det stada of, at höra förtäljas Sagor?

Mams. Bon. Jag ser wäl at jag får adra hwad J behagar mine Fröknar. När J ären betkedeliga Glickor, har jag icke hjerta at wägra Eder något: Låt of gå och sätta of neder i Trågården, och jag stal förtälja den Sagan, som jag läswade Eder sidst,

Saga om den Sidna och Djuret.

Det war en gång en Ridyman, som war gansta rik. Han hade 6 Barn, 3:ne Söner och 3:ne Döttrar, och som denne Ridyman war en förståndig Man, sparde han ingen ting på sina Barns uppfostran; men låt dem lära allehanda slags Wettenstaper. Döttrarna woro mycket wackra, men i synnerhet den yngsta, hwilken när hon war liten, seck för den orsaker, ståndigt heca det wackra Barnet; så at hon sedan behölt det namnet, som gjorde de andra Systonen afwundsjuka. Denne Glickan som war skönare än de andre Systarne war ätwen bestedligare än de. De båda äldste woro mycket högfärdige, öfwer deras rikedomar. De wille hållas för förnäma, och icke taga emot besök af de andre Ridmans döttrar; de wille hafwa förnäma sällskaper at omgås med. De gingo alla dagar på Balen, Operan och Comedien; och begabbade deras yngsta Syster, som anwände mycken tid at läsa wackra Böcker. Efter det war allmänt bekant at dese Glickor woro mycket rika, begärde ätskillige förmögne Ridmän dem til äkta, men de bägge äldste swarade, at bealdrig tänkte gifva sig, om de icke fingo Grefswar eller åtminstone Baronor til män. Den sköna, (så kallas
des

des allmänt den yngste) tackade dem mycket höfligt som friade til henne; men hon invårde, at hon ännu war för ung at gifta sig, och at hon wille gärna ännu i några år, hålla sin Fader sållskap.

Det hände sig emedlertid, at Rjöpmannen på en gång förlorade alla sina rikedomar, så at han icke hade mera öfrigt än en enda liten landgård, långt ifrån Staden belägen. Han sade med gråtande ögon åt sine Barn, at de måste bw på den gården, och at de icke kunde lefwa utan at arbeta som Bönder, hans bägge äldsta Döttrar swarade, at de icke wille begifwa sig från Staden; utan at de hade ätstillige åtkföre, som skulle hålla sig alt för lyckeliga, at bli gifta med dem, fast än de icke hade mera några egodelar; de goda Fruentimren bedrogo sig; deras förra Frujare wille icke mera weta af dem; sedan de blifwit fattiga. Som de woro högfärdige war ingen som tälte dem och ingen beklagade dem; de tyckte om, at se deras högwod dåmpadt; de må nu hålla sig som stora Fruar, medan de gå och wakta bostafen, sade de, likwäl oroade den stönas olycka dem mycket, det war en god Flicka, hon war i sin wälmakt god emot de fattige, och war mycket stilla och ärlig sinnad. Åtstillige Adelsmän friade ändå til henne fast hon icke ägde en styfwer; men hon swarade at hon icke kunde öfwergifwa sin fattige Fader i hans olycka, utan at hon skulle följa honom på landet för, at trösta honom och hielpa honom arbeta. Den stäckars stöna war i början mycket bedröfwad at hon skulle förlora sina ägodelar, men tänkte wid sig sjelf, om jag gråter aldrig så mycket, så hjälper det mig ingen ting; jag måste bjuda til at bli lyckelig utan ägodelar. När de woro komne til deras lands gård, så hjälpsatte sig Rjöpmannen med sina 3:ne döttrar at bruka jorden, den stöna stod kläckan 4 up om mornarne, och skyndade sig at gjöra huset rent, och laga til middagen för husfolket. Hon hade mycken möda i förstone, ty hon war icke wan at arbeta som en piga; men efter et par månader, blef hon starkare,

och arbetet gaf henne en god hälfa. När hon hade slutat sit arbete, läste hon, eller spelte på Claver, eller ock söng och spann. Men hennes bägge Systerar ledes suade otroligen: de stego ej för up än kläcka 10 på dagen, de spatserade hela dagen, och woro ej selsatte med annat, än at beklaga saknaden af deras praktiga kläder och sällskap. Se vår yngsta Syster sade de sin emellan, hon har en så nedrig och dum Sjal, at hon är nögd med sit olyckeliga tilstånd.

Den ärliga Ridsymannen hade helt annat tänkesätt, än hans döttrar. Han wisse at hans yngsta dotter kunde bättre sticka sig i sällskap än des Systerar. Han berömde hennes dygd, och beshynneliga tålmod; ty hennes Systerar woro ej nögda dermed at lämna henne alla Hushålds syflor, utan de försmådade henne ändå dertil.

Et år war förflutit sedan de således lefwat i enfligt Het, då Ridsymannen feck et bref, hwaras han fick weta at et Skiepp på hwilket han hade waror, hade lyckeligen ankommit. Denna tidningen hade snart gjort hans äldsta Döttrar tofuge, som tänkte at de på slutet skulle ändteligen så lämna landet, der de så mycket ledsnade; och när de sågo, at deras Far war färdig at resa til Staden, bådo de honom at han wille föra hem med sig klädningar, snörlis, Confect och allehanda lapprier. Den sköna begärte ingen ting; ty hon tänkte wid sig sielf at wärdet af alle warorne icke skulle räcka til, at köpa det som hennes Systerar begärde. Du begär icke at jag skal köpa dig något, sade Fadren åt henne. Efter min Far har den godheten, och tänker på mig, sade hon, beder jag at han wille tagga med sig en törnros åt mig, efter här icke wäker sådana. Den sköna frågade just icke så stort efter en törnros, men hon wille icke med sit exempel lasta sine Systerars upförande, hwilka då skulle sagt, at hon icke wille begära något, för at icke wilja wara dem lik. Den goda mannen reste bort; men när han kom fram, rådde han i en widlyftig Rättgång för sina waror. Och

efter mycken utskädd möda kom han så fattig tillbaka
 som han hade varit förut. Han hade icke mera än 20
 mil hem, och han glädde sig förut at snart få se sina
 Barn; men som han skulle resa iacnom en stor Skog,
 förrän han kom hem, for han vilse. Det snögade fastli-
 gen, och blåste så starkt, at wädret kastade honom 2:ne
 gånger af bäcken, och som det blef mörkt, tänkte han,
 at han skulle dö af hunger, eller kjöld, eller at han skulle
 blifwa upåten af Wargar, som han hörde tjuta runt
 omkring sig; I det samw blef han warse et stort ljus,
 som syntes wara lånat borta; Han red åt den sidan,
 och såg at detta ljuskenet kom ijrån et stort Slätt, som
 war helt och hållit illuminerad. Köpmannen tackade
 Gud för then hjelp han sände honom, och skydade sig
 at komma närmare til detta Slätt; men han blef myc-
 ket besört at icke finna någon på Slättsgården. Hans
 häst, som blef warse et stort Stall, som war öppet,
 gick deria och efter han fant hö och hafra, så spyade
 han sig til krubban efter han war uthungrad. Köp-
 mannen bant fast honom i Stallet, och gick up i hulet,
 hwarest han icke blef någon warse, men då han gått
 in uti en stor Sal fant han en god eldbrasa, och et
 Bord upfyllt med allehandas fôrträtter, och allenast en
 Seruiette. Han gick til elden at torka sig, efter råg-
 net och snön hade wätt honom ända til Kroppen, och
 sade wid sig sjelf; Husbonden eller tjenstefolket låra
 förlåta mig, den friheten jag tagit mig, och utan twif-
 wel lär de snart komma in. Han wäntade länge: som
 klåckan redan war Elfwa slagen, utan at han blef nå-
 gon warse, kunde han icke längre stå emot hungren,
 utan tog til sig en Kylling som han med råddhåga åt
 up i twänne munsbitar. Han drack ock några gånger
 af Winet, och sedan han hade blifwit mera drifsig,
 gick han utur Salen och gick igenom åtskillige föra-
 rum, som woro käfteltgen utjirade. På slutet fant han
 en kammare, hwarest war en stön sång, och som klåc-
 kan redan war slagen 12, och han uttröttad, slog han
 igen dörren om sig och lade sig at sofwa.

Plåckan

Fläckan war redan 10 om morgonen, innan han stod up af sängen, och han blef mycket bestört at finna en mycket nått klädning, i stället för sin, som war helt bortskämd.

Wiserligen sade han för sig sjelf, hörer detta Slättet til något godhiertat Råd, som har förbarmat sig öfwer mitt tilstånd. Han såg igenom fänstret, och blef icke mera warse någon snö, utan wällda spatsergångar af blomstrande trån, som sörnögde åskådandet. Han gick tillbaka i den stora Salen, deräst han hade ätit aftonmåltid dagen förut, och såg et litet Word, hwar på war Choclad. Jag tackar eder Fru Råd, sade han helt högt, at I haft den godheten och tänkt på min frukost. Den gode mannen gick ut sedan han hade druckit Chacolat at uppsöka sin häst, och som han gick under en blånstergång, kom han ihåg at hans yngsta Dotter hade begärt en törnros, och afpläckade en quist, hwar på woro flere törnrosor. I det sammia hörde han et stort buller, och såg et så grymt willdjur komma emot sig, at han snart hade dånat. Du är mycket o-tacksam sade Djuret med en grym röst; Jag har frälst ditt lif, då jag tog emot dig i mitt Slätt, och för min möda, sijäl du bort mina törnrosor, som jag älskar högre än någon ting i werlden. Du måste dö, för det selet; Jag gifwer dig allenast en fierndels tema, at bedja Gud om dina synders förlåtelse. Köpmannen föll på knä, och sade at Djuret med ihopknäpte händer: Nådige Herre förlåt mig, jag trodde icke at jag skulle gjöra Eder emot, då jag afpläckade en törnros för en af mine Döttrar, som begärte den af mig. Jag heter icke Nådige Herre sade Djuret, utan Djuret. Jag tycker icke om smickrande talesätt; Jag wil at man säger hwad man tänker; Således må du icke tro at du beweker mig med ditt smickrande. Men du sade at du hade Döttrar; Jag wil gärna förlåta dig, allenast en af dem kommer hit frivilligt för at dö i stället; pruta icke häremot; och om dine

Dö.

Ödträr sätta sig emot at dö för dig, så swär på, at du skal komma igen om 3 månader.

Den gode Mannen årnade icke at upoffra en af sine Döttrar at detta stygga Djuret. Men han tänkte åtminstone får jag det nöjet at omfamna dem 'ännu en gång. Han swor dertföre på, at komma tillbaka, och Djuret sade at han kunde resa när han wille, och at han icke skulle gå tomhändter bort: gå tillbaka i Kammaren der du sofwit, der finner du en stor träCoffert; du kan lägga deruti alt hwad du behagar, och jag skal låta bära honom hem til dig. I det samma geck Djuret undan, och Riddmannen sade wid sig self; om jag skal dö så har jag åtminstone den trösten, at jag lämnar Bröd åt mine fattige Barn.

Han gick tillbaka i sin Kammarer der han hade sofwit, och då han der fant en myckenhet guldsmycken, upfylte han dermed den stora Cofferten, om hwilket Djuret hade talt; han stöt igen den samma, och sedan han hade tagit sin häst, som han fant i stallet, geck han ifrån detta Slättet så sorgsen, som han wor glad, då han geck derin. Hans häst geck af sig self en af de wägar som gingo åt skogen, och efter några timmars fölopp, kom den goda mannen hem til sin lilla gård.

Hans Barn kommo omkring honom; men i stället för han skulle gläda sig öfwer deras fågnads betygelse, gaf han sig at gråta, då han såg dem. Han hölt den lilla törnrosen i handen, som han hade hämtat för sin yngsta Dotter: han gaf henne den samma och sade, tag dessa törnrosor; de kosta eder Far alt för mycket; och då berättade han strart sine Barn, den bedröfweliga händelsen som hade timmat honom: wid denne berättelsen skreko de äldsta Sysfrarna; och utöste öwet emot den sköna, som icke gret. Se sade de, huru denne lilla flickan är högfärdig; hwarföre begärte hon icke Kläder som wi, nej Mamsell wille wara särdeles; hon lærer nu wara orsaken til vår Faders dö, och hon gråter icke. Det skulle wara mycket onödigt swarade den sköna

na; hvarföre skulle jag gråta min Fars döds? Han be-
höfwer icke dö, efter wildjuret wil antaga en af hans
Döttrar, wil jag öfwerlämna mig hela hans raseri,
och jag stättar mig mycket lyckelig, efter jag med min
döds har den glädjen at frälsta min Fader, och at wisa
min ömhet och kärlek. Nej min Syster sade hennes
3:ne Bröder, I skolen ej dö, wi wilja uplösa detta
wildjuret, och antingen lämna vårt lif, elle dräpa
wildjuret.

Ero icke det mine Barn, sade Rådsmannen at dem.
Detta djuret är så mäktigt, at jag icke har något hopp
at I kunnen döda det. Jag är mycket rödd af min Dot-
ters goda hjertelag; men jag wil icke utskälla henne för
en wis döds; Jag är gammal och hafwer allenast en li-
ten tid at lefwa på, således förlorar jag allenast nå-
gra enda år af min lefnad, som jag icke beflagar för
annat, än för Eder skuld, mine fjära Barn.

Jag försäkrar Eder min Far sade den stöna at ho-
nom, at jag icke låter Eder fara allena til detta Slättet
utom mig; I kunna icke förhindra mig at följa med
Eder. Fast än jag är ung, är jag ändå icke så för-
lägen at lefwa, och älskar hårdre at blifwa upåten af
detta wildjuret än at dö af den förtret, som min Fars
döds skulle förorsaka mig. Man måtte invända hwad
man kunde, så wille den stöna ändteligen resa til det
praktiga Slättet, och hennes Syster woro glada
deröfwer, efter de woro ofwundsfulle öfwer deras yng-
sta Systers dygdiga upförande. Rådsmannen war så
betagen af sorg öfwer det han skulle förlora sin Dotter,
at han icke tänkte på den stora kistan, som Djuret läs-
wat honom och hwilken han hade fyllt med guld; men
så snart han hade slutit sig in i sin kammare, at lägga
sig, blef han bestört at finna kistan wid sin säng.

Han bestöt at icke låta sina Barn märka, at han
hade blifwit så rik, efter hans Döttrar då skulle haf-
wa welat resa tillbaka til Staden, och han hade beslut-
tit at dö på denna gården.

Men

Men han ansåtrodde denna hemligheten åt den sköna, som berättade honom at under hans bortowarande hade några Adelsmän kommit, och at zine af dem friade til hennes Syster. Hon bad sin Far at han skulle gifva hennes Syster med desse Adelsmän; ty hon war så godhertad at hon ålskade dem, och förlåt dem at allt sit hjerta, det onda del hade åstafkommit henne. Desse bågge elaka Flickor gnuggade sig i ögonen med en idel, för at synas gråta när deras yngsta Syster reste bort med sin Far; men hennes Bröder och hennes Far greto hjerteligen: den sköna war den enda som icke gret, efter hon icke wille fördröja deras sorg. Håsten tog wägen til Slättet, och om aftenen; bleswo de det warse illumineradt, såsom första gången. Håsten gick af sig sjelf i stallet och Köpmannen gick up med sin Dotter i den stora Salen, hwarest de funno et präktigt tilredt Bord, och zine Serwietter. Köpmannen hade icke hjerta at åta; men den sköna som twingade sig, at synas rolig til sinnas, satte sig til Bords och betjente honom; sedan sade hon wid sig sjelf; Djuret wil göra mig fet, innan han wil åta up mig, efter han låter mig få åta så god mat. När de hade åtit, hörde de et stort bulser, och Köpmannen bad sin Dotter fara wäl med lårar i ögonen; ty han tänkte at det war Djuret.

Den sköna kunde icke afhålla sig ifrån at ryssa, då hon såg Djurets grymma skapad: men hon tog mod til sig, det bästa hon kunde, och när Djuret frågade henne om hon med god wilja war kommen; sade hon med båsman ja. I åren mycket god swarade Djuret och jag är Eder mycket förbunden. Res bort i morgon min goda Wän, sade Djuret åt Köpmannen, och tänk aldrig på at komma mera hit. Far wäl min sköna. Far wäl Djur swarade hon, och strart drog wildjuret sig undan. Ah! min Dotter sade Köpmannen i det han omsamnade sin Dotter, jag är half död af förfräckelse, Om du wil lyda mig, så låter du mig wara qwar; Nej min Far sade den sköna med modighet, I måsten resa bort i morgon bitida, och lämna mig

i himmelens wård; för hånda hon förbarmar sig öfwer mig. De lade sig at sofwa, och trodde at de icke skulle så någon ro den natten; men knapt hade de laagt sig, för än ögonen föllu igen: Under det den sköna såg, såg hon et Fruentimmer, som såde til henne, jag är nögd med Eder goda hjertelag min sköna; den goda gärning som J hafwen gjort, då J welen lämna Eder lif för at frälssa Eder Fader, skal icke blifwa olönt. Den sköna berättade denna drömmen för sin Far då hon wakenade, och fast än hon tröstade honom, kunde Köpmannen ändå ej annat än utbrista i häftig gråt, när han skulle stillas ifrå sin Dotter.

När han hade rest bort, satt den sköna sig neder i Salen at gråta, men som hon war mycket frimodig, anbefalte hon sig i Guds wård och beslödt at icke söria den lilla tiden hon hade öfrigt at lefwa; ty hon trodde helt säkert at Djuret skulle äta up henne samma afton. Hon beslödt at spatsjera, under det hon wäntade härwå, och bese detta wakra Slättet. Hon kunde icke underlåta at förundra sig öfwer des präktighet. Men hon blef mycket besördt, at finna en dörr hwarpå war skrifwit den skönas rum. Hon öpnade dörren hastigt, och blef förkjust öfwer den präkt, som der lystie: men det som måst föll henne i ögonen war et stort Bibliotek, et Claver, och åtskilliga Musicaliske instrumenter. Man wil icke eller, at jag skal ledsna sade hon sakta, hon tänkte hos sig sjelf sedan, om jag word ämnad at blifwa här allenast en dag, skulle man icke gifwit mig et sådant förråd. Denne tankan gjorde henne frimodig. Hon öpnade Biblioteket och såg en bok, hwaruti man stod skrifwit med förgylta bokstäfwer: Önska, Befall; J ären här Fru, och hafwen at befälla. Uch! sade hon med djup suck, intet annat, än at så se min Far och så weta hwad han nu gör. Huru besördt blef hon icke, då hon kastade sina ögon på en stor Spegel, blef hon warse sin Fars hus, och honom komma hem til sin gård, med et bedröfwat ansigte. Hennes Systrar kommo emot honom, och fast

ån de gjorde mine, at sonas bedröfwade, så lyfte dock den glädje de hade at missa deras Systers i deras ansikten. Et ögnblick efter förswan alt det der, och den sköna kunde icke hindra sig ifrån at tucka det Djuret war mycket höfligt, och at hon icke hade något at frukta för det samma. Wid middaastiden fant hon Borden dukat, och under måltiden hörde hon en förträffelig Musique, fast ån hon icke såg någon. Om aftonen då hon skulle sätta sig til bords hörde hon et bulder som Djuret gjorde, och kunde icke hålla sig ifrån at rnsa. Min sköna sade Djuret wiljen I wäl at jag skal se Eder äta aftonmåltid? I rår göra hurn eder behagar sade den sköna darrande. Hör swarade Djuret, I är den endaste som här äger at besälla. I behöfwen allenast säja mig at jag skal gå bort, om I hafwen någon ledsnad af mig: och jag skal snart gå min väg. Säg mig finner I mig icke alt för stygg? det är sant sade den sköna, jag kan icke lugna; men jag tror at I ären mycket god. I hafwen rätt swarade Djuret, men utom det at jag är stygg är jag äfwen dummi; Jag wet wäl at jag icke annat är ån et nödt.

Man är icke nödt swarade hon, när man tror sig icke hafwa något Snille: En tok har aldrig metat det. Ut då min sköna sade Djuret ätet, och sök at icke ledsna i Ederens hns; ty alt detta hörer Eder til.

I ären alt för god sade den sköna. Jag försäkrar Eder at jag är mycket nögd med Ederens goda hjerta; när jag tänker derpå synes I mig icke så ful. Å ja swarade Djuret. Jag har eti gått hierta: men jag är et misshöfvel. Det gifwes många menniskor som äro större misshöfvel ån I, sade den sköna, och jag älskar Eder mera med sådan skapnad, ån folk som under mennisko gestalt, förborga et falskt, fördärswat och otacksamt hjerta. Om jag hade Snille, swarade Djuret, skulle jag krusa mycket och tacka Eder, men jag är et nödt, och alt hwad jag kan swara Eder, är at jag är Eder mycket förbunden.

Den

Den sköna spisade aftonmåltid med mycken matlust, Hon hade nästan ingen räddhåga mera för wildjuret; men hon hade snart öddt af förskräkelse, när det sade åt henne: min sköna wiljen I blifwa min hustru? hon teg en stund utan at svara: hon war rädd at göra wildjuret ont, om hon aldeles hade afslagit dess begäran; hon sade likwäl med båkwan, nej Djur. Då äminas de det fattiga wildjuret sucka. Men gnälde så fasettigit at hela Slättet gaf deras genljub: men den sköna blef snart wid gått mod; ty då Djuret hade bebröfwad sagt henne, sarmål då min sköna, geet det utur kammaren, wändandes sig då och då tillbaka, at ännu mera se henne; den sköna som såg sig allena, kände sig rörd af medynkan för detta fattiga Djuret: Ah! sade hon, det är stor skada at Djuret skal wara så sult, det är så godhertadt.

Den sköna förnötte 3:ne månader i detta Slättet i mycken stillhet. Alla afsmar gjorde Djuret henne besök, talte med henne under aftonmåltiden, med mycket förnust, men aldrig med det man gemenligen kallat et qwift Snille. Den sköna fant hwar dog prof af godhertenhet hos detta misfödsel. Wanar at se det, hade gjort at hon icke så mycket blef warse at Djuret war stygt, och långt ifrån at frukta för dess aukomst, såg hon som oftast på sitt ur, för at weta om kläckan snart wore nit; det war den timman som Djuret alltid plågade komma. En ting allena gjorde den sköna beskämmer. Djuret brukade altid at fråaa henne om hett wille wara hans hustru, och syntes betagen af sorg, när hon svarade honom nej. Hon sade en dag, I oroen mig Djur; jag wille at jag kunde gifta mig med Eder; men jag är ält för upriktig, för at förtiga för Eder at det låter aldrig se. Jag wil altid wara Eder goda wän, war nöd dermed. Jag måste wäl det sade Djuret; Jag finner qansta wäl sjelf at jag är mycket fasettigit; men jag älskar Eder så mycket, at jag stattar mig lyckelig at I wiljen blifwa här qwar: lås wen mig at I aldrig stolen öfwergifwa mig. Den sköna

na rådnade wid dessa ord. Hon hade set i hennes spe-
gel at hennes Fader war sjuk af sorg, at hafwa för-
lorat henne, och hon önskade at åter få se honom.
Jag kunde wäl läfwa Eder sade hon at Djuret, at
aldrig resa ifrån Eder: men jag har så stor lust at
se min Far än en gång, at jag låser dö af sorg, om
I förneken mig detta nöjet. Jag skulle håldre self
wilja dö, sade missfödslet, än förorsaka Eder något
sorg. Jag wil sända Eder tillbaka til Eder Far, I
skolen så blifwa der qwar, men Edert fattiga djur låser
då dö af sorg. Nej sade den sköna aråtande, jag al-
skar Eder alt för mycket, för at wilja förorsaka E-
der döden. Jag läjwar Eder at jag innan 8 dagar
skal wara tillbaka.

I hafwen låtit mig få se, at mine Syster är
gifwa, och at mina Bröder äro bortreste til America.
Min Far är helt allena, tillåten mig at få wara hos
honom en wcka. I morgon bittida skolen I wara
hos honom, sade Djuret: men kom ihog Edert löfte.

När I wiljen komma tillbaka behöfwen I icke
annat än lägga Eder i sängen, och Eder ring på bor-
det. Samwäl min sköna sade Djuret suckandes efter sin
wana wid dessa ord. Den sköna lade sig helt orolig
til sängs öfwer Djurets bedröfwelse: Om morgonen
när hon wakenode, war hon i sin Fars hus, och då
hon hade dragit på en kläcksträng, som war wid hen-
nes säng, kom pigan in i hvilken gät et stort anstri,
när hon seck se henne. Den gode Fadren gick straxt in i
rummet, och då han wart sin Dotter warse hade han
snart dödt af gläje: han hölt henne innesluten i sine
armar hela tjärndels timan. Sedan den första gläd-
jen war öfwerstånden tänkte den sköna, at hon icke
hade några kläder, at kläda på sig, då hon skulle stå
ga up; men pigan sade henne, at hon i kammaren näst
intil hade funnit en stor kista full med guld och silf-
wertigs kläder utsmyckade med ädla stenar. Den skö-
na tackade Djuret för des goda omtänka. Hon tog
den

den sämsta af desse Klädningar, och bad pigan läsa in de andre, som hon wille gifwa til skänker åt sine bägge Syster: men knapt hade hon sagt desse ord för än kistan förswana. Hennes Far sade då åt henne, at Djuret wille at hon skulle behålla alt sammans för sig sjelf, då kom strårt både klädningar och kistan til bakars. Den sköna klädde uppå sig, och under den tiden blef hennes Syster underrättade om hennes ankomst, de skyndade sig dit med sina Männer. De woro bägge olyckligt gifta; den äldsta hade gift sig med en mycket wacker Moelsman; men han war så kär i sin egen skönad, at han icke war intagen af annat från morgon til qwällen, och föraktade sin hustru. Den andra Syster hade gift sig med en man, som hade mycket Snille; men brukade det allenast at förarga ulla människor och besynnerligen sin hustru. Den skönas Syster hade snart dödt af sorg, då de sågo henne klädd som en Prinsessa, och at det lysse up hennes sågning. Hon sökte wäl på alt sätt at ställa sig in med dem, men ingen ting kunde dämpa deras afwundsjuka, utan den föröfttes desto mera när hon hade iherättat dem huru lyckelig hon war. Dessa två afwundsjuka Syster gingo neder i Trädgården, til at der så gråta så mycket de orkade, och sade fins emellan, hwarföre är denne lilla ungen blefwen lyckeligare än wi? Hro icke wt mera älskanswärde? Det faller mig en tanka in min Syster, sade den äldsta; låt oss söka at uppehålla henne här, dswe 8 dagar, hennes narraktiga Djur låter då bli så ond derdswe, at det icke håller sin låfwen, och kan hända, det öter up henne. I hafwen rått min Syster, swarade den andra. För at så mycket bättre förblinda henne, skola wi ställa oss in med henne. Erdan de således hade rådjort fins emellan, gingo de tillbaka up, och betygade sin Syster så mycket wänskap, at den sköna icke kunde hålla sig ifrån at gråta af glädje.

När 8 dagar woro förbi, stälde de zine Systerarne sig mycket bedröfwade, och wijste sig så tröstdsa dswe
hen

hennes bortresa, at den sköna bestöt at ännu dröja 3 dagar qwar, hon förebrädde sig likväl den sorg, som hon skulle föresaka sit fattiga Djur, som hon älskade af allt sit hjerta, och hon ledde deraf at hon saknade det.

Den röde natten som hon war hos sin Far, dröms de hon, at hon war uti Slåtstrågårdén, och at hon såg Djuret halfdödd ligga utsträckt på markén, som sö-
rebrädde henne des otacksamhet. Den sköna wakenade hastigt up, och sade gråtandes, är jag icke rätt otacksam, som bedröfwar et Djur hwilket gör mig så mycket höflighet? Är det des fel, at det är så fult och och har så swaga snillegåswor? det är godhertat, och den egenkapén öfwergår alla andra. Swarföre har jag då icke wetat gifva mig med Djuret? Jag skulle wara lyckeligare dermed, än mine Syster med deras Mån.

En mans persons fågring, eller Snillegåswor, göra icke en Syster nögd, utan et gätt sinnelag, dygd och höflighet, och Djuret har alla dessa egenkapér. Jag har ingen kärlek för det samna; men jag har högaktning, wänskap och ärfånsamhet. Jag wil fara tilbakars, på det Djuret ej må bli olyckligt, jag skulle icke jess i all min tid förebrå mig min otacksamhet. Wid dessa ord stiger den sköna up, lägger ringén på Bordet, och går til baka och lägger sig. Rätt hade hon lagt sig, för än hon somnade, och när hon wakenade up om morgonen, blef hon med glädje warse at hon war uti Djurets Slätt. Hon klädde sig präktigt för at behaga det, och ledsnade högeligen hela dagen, medan hon wäntade, till kläckan skulle slå 9 om astone; men es huru kläckan slog 9, syntes ändå icke Djuret. Den sköna fruktade då, at hawsa varit orsak til Djurets dödd: Hon löpte igenom alla Rum på Slättet med stort stritande, och war i förtwiflan stadd. Sedan hon hade sött öfwer allt, kom hon ihåg sin dröm, och löp-
= neder i Strågårdén emot damnen, därest hon sedt det i sömnen. Hon saut det fattiga Djuret ligga ut-
B sträckt

sträckt på marken, utan sansning, och hon trodde at det war dödt. Hon kastade sig öfwer Djuret, utan at hafwa någon fasa för dess skapnad, och när hon kände at hjertat slog ännu, tog hon watten i dammen och hällte det på dess hufvud. Djuret öpnade ömsider ögonen och sade at den sköna. I hafwen äldmt bort Eder löste. Min stora sorg at aldeles förlora Eder, gjorde, at jag bestod at swälta mig ihjäl; men jag ödr förnögd, efter jag har det nöjet at se Eder ännu en gång. Du ej mitt kära Djur, sade den sköna at honom, lefwa för at blifwa min man; jag gifwer eder min hand och swär, at jag icke skal älska någon annan än eder. Och jag har trodt at jag icke har annat än wänkskap för eder, men jag finner negsamt af min stora sorg at jag icke kan lefwa utan Eder. Knappt hade den sköna sagt dessa ord, för än hon såg Slättet illuminerad: Konfjeldar, Musique och altsammans bådade henne en stor Gäst; men alla dessa präktigheter såsade icke hennes åsyn: hon wände sig om, emot sit kära Djur, öfwer hwilkens sara hon ryste. Huru bestört blef hon icke, då hon fant at Djuret hade försvunnit, och en alt för wacker Prins, stga för hennes fötter, som tackade henne at hon gjort slut på hans förtärling. Gast är denne Prinsen förtjente hela dess upmärksamhet, kunde hon icke underlåta at fråga honom hwar rest Djuret wore. I sen det för edra fötter svarade Prinsen. Et illa sinnadt Nå har dömdt mig at blifwa under denna fulla skapnaden, til dess en wacker Flicka skulle samtycka at gifva sig med mig, och hon har tillika förbudt mig at uppenbara mitt Snille. Det har således ingen annan än I i världen, wårt så god, och låtit sig rödras af mitt goda hjertelag. Och då jag tilbjuder Eder min Krona, kan jag icke aförda de förbindelser, jag Eder är skyldig. Den sköna som så angenämt blef bestört, gaf handen at den wackra Prins, för at hjälpa honom stiga up. De gingo tillsammans bort til Slättet, och den sköna hade så nära dödt af glädje, då hon fant sin Fader och hela sin släkt i den

i den föra Salen, dit det wackra Fruentimret som hade lynts henne i drömmen, hade fört dem. Min sköna sade detta Fruentimret, som wät et stort Nåd, som ock tag emot den bönning som Eder goda wahl har förkastat Eder: I hafwen skattadt dygden mera än sägning och Snille, I förtjener at finna alla dese egenkaper tillsammans hos en man. I skolen blifwa en stor Drottning; Jag hoppas at icke Thronen skal förskämma Edra dygder. Hvad eder angår mine Manteller, sade hon at den skönas Systers, känner jag Edra hertans egenkaper och all den vindska, som der är inneboende. Blifwen twänne Stoder; men behållen edert sörnuff under den stenart som Er omgifwer. I skolen förblifwa wid porten af Eder Systers Slätt. Och jag wil icke lägga på Eder annat straff, än at wara åskådare af hennes lycka. I kunnen icke komma tillbaka til Edert förra tillstånd, för än då, när I erkännen Edra fel; men jag fruktar mycket, at I altid förblifwen Stoder. Man hätrrar sig från högfärd, wrede, fräskeri och lättja; men det är et slags underwärt at et elakt och afwundsuft hierta ändrar sig. I det samma gaf Nät, et slag af sin kapp, som förde alla de närwarande i en stor Sal af Prinsens Slätt. Des undersåttare fingo åter med glädje se honom, och han gifte sig med den Sköna, som lesde länge och i en sullkomlig lycksalighet med honom, ty den war grundad på dygden.

Fr. Lärta. An Systerarna då, hafwa de altid föra blifwit Stoder?

Maml. Bonne. Ja min söta, ty de hafwa behållit sina fördärwade hertan.

Fr. Qwic. Jag skulle kunna wara en hel wecka i hop med Eder, utan at ledsna. Jag älskar alt för mycket den der sköna; men jag tycker at om jag hade varit i hennes ställe, hade jag icke welat gifwa mig med Djuret; det war alt för faseligt.

Fr. Wette. Men det war så godt, så at I icke hade funn

B 2

Nåd tages här på et fabulerigt sätt; och kan således icke gifwa anledning til någon widspelle.

kunnat låta det dö af sorg, besynnerligen sedan det hade gjordt Eder så mycket godt.

Fr. Owick. Jag skulle hafwa sagt, som den sköna sade i början. Jag wil wara Eder goda wän, men jag wil icke gifva mig med eder.

Fr. Maria. Jag tror at jag skulle hafwa wändt mig, at se det, äfren så wäl som den Sköna. När min söta Far tog en liten swarter gåse at wara des Laguej blef jag mycket rädd för honom, jag gömde mig när han kom in, jag tyckte at han war sulare än et Djur. Men småningom wände jag mig wid honom, han bär mig nu när jag skal siiga i Wagnen, och jag tänker icke på huru han ser ut.

Mamf. Bon. Mamfell Cassa har rätt at man kan wänja sig wid et fullt ansikte; men aldrig wid et ondt funelag. Man bör derföre icke bry sig om, at man är ful, utan man bör söka at igenom sin Beskedlighet, komma folk et at glömma hur en ser ut, för det en hafwer et godt hjersta. I hören och weta mine Barn, at man altid blir belönd, när man gör sin skyldighet. Om den Sköna icke hade welat dö i sin Faders ställe, och om hon warit otacksam emot det fattiga djuret, hade hon säkert icke blifwit en stor Drottning. I sinnen och här, af huru obeskedligt det är, at wara afwundsjuk.

Flockan är ännu ej mera än 3. I skolen få lif at spatsera til des hon blir 4, hoppa och spring så mycket Er behagar, allenast I hållen Eder i skuggen.

Fröken Maria kommer tillbaka straxt derpå,

Min söta se sådane wackra Fjärilar som wi hafwa fångat, jag skal lägga dem i min ask, och jag skal föda dem med blomster; tår hända jag får ungar af dem, så kan jag göra mig en rätt samling af Fjärilar.

Mamf. Bon. I lären undra Eder mycket min söta, då i stället för Fjärilar, föder up maskar.

Fr. Maria. Min söta jag tänker icke lägga maskar i min

min aff, jag tänker at lägga Fjärilar dit, huru skal jag då finna annat der än Fjärilar?

Mams. Bon. Det är wäl mycket sant, at man icke kan finna annat igen i en aff, än det som blifwit dit laagt; men I måste weta min söna at den Fjärilen som I tycker wara så wacker, war icke annat, då den kom til werlden än en litra mass, sedan en puppa och på slutet är den bleswen förwandlad til en Fjäril.

Fr. Qwick. Det är just som förwandlingarne; men säg min Bonne huru sådant kan ske? ty jag har aldrig ansedt förwandlingarne, som Sagor at roa barn med.

Mams. Bon. I bedragen Eder min söna, förwandlingarne äro Historier om Grekerne, förborgade och inwislade under sabler: och då I bliwen större skal jag wisa Eder det sammanhang de hafwa med Historien.

Fr. Qwick. I sägen alltid då I blir äldre, skal jag säga Eder swar, på det I nu frågen mig: men min söta tänk likwäl, at jag fyller snart 13 år, jag är icke mera et barn: hwarföre wil I icke säga mig det nu, som I ärnar säga mig en annan gång.

Mams. Bon. Efter det är så mycket, som I bören lära förut. För at lära Eder sammanhanget mellan förwandlingarne och Historien, bören I nödwändigt förut weta Historien. Skynda Eder at lära Eder den samma, och sedan skal jag underrätta Eder om allt det I behöfwen lära.

Fr. Maria. In jag min söta skal jag äftwen wänta til des jag blir större, at så weta huru Fjärilen kan blifwa en mass.

Mams. Bon. Nej min söta för at göra Eder nöje, wil jag gömma några Fjärilar; de kläcka ägg i höff på några blader som jag skal lägga dem på: Fjärilarne dö sedan de kläckt sine ägg, då skal jag lägga bladerna i Solen. När desse ägg blifwa upwärmde komma deraf maskar, som spinna så snart de komma til werlden, lika som I ser Spindlarne spinna, och af den träden

bygga de sig hus, för at admna sig uti, på det de icke må hafwa känning af föld, medan wintren påstår.

Mams. Cajsa. Hwem är som gifwer dem det hwaraf de kunna spinna tråd?

Mams. Bon. Den gode Guden som hafwer skapat dem, gifwer dem, allt hwad dem är nödigt för at lefwa och bibehålla sig; således hafwa de et Magazin i deras kropp hwaraf de kunna spinna tråd och sedan bygga sig hus af.

Fr. Maria. I gifwen wäl desse små mastar mat min föta; men de som äro ute på marken, hwem bär mat åt dem i deras små hus.

Mams. Bon. Inga min Fröken; men de hafwa det icke eller nödigt, efter de icke äta för än de blifwa storra. När det blir warmt gå de utur deras hus, och sedan de ätit någon tid, lär I så se dem bygga sig en graf, der de lägga sig, och blifwa liksom döde. De likna då en böna; men något derefter får denna bönan lif. Der af upkommer hufwud, fötter, wingar, och äntligen en wacker Fjäril liksom denne, hwilken föder sig af blomster til dess den kläkt sine ägg, då den döer.

Fr. Maria. Så wi se allt det der min söta?

Mams. Bou. Ja min söta, I lären så se allt det der, och en hop andra wackra saker, om wi komma at resa på landet i Sommar. Emedlertid skal jag fånga et dusin Fjärilar dem jag skal gömma uti min kammare, och hwar dag ömsa blomster för dem, då wi ibland skola se etter dem. Låt oss nu åter hämta det wi förut hafwa lärt; Mamsell Cajsa kommer nu at börja.

Mams. Cajsa. En lång tid efter Adam och Evas död, blefwo menniskorne så hårdnackade, at den goda Guden icke kunde lida dem. De woro ljugare, frofjare, uskinte, och gjorde aldrig deras böner; med et ord de gjorde aldrig annat än det som war ondt. Gud beslödt at straffa dem. Men som det war en god man i bland dem; besalste Gud honom at bygga sig et stort hus af tråd, och at sättja allehanda djur deruti; den-
na

nen mannen hette Noach, och när huset war färdigt gick han derin med sin hustru och sine 3 Söner, som hette Sem; Cam och Japhet; de hade äfwen deras hustrur; när de woro ingångne i detta stora huset, som kallades Arcken, låt wår HErre falla så mycket rågn, så at det stog öfwer alla hus, trån och berg, så at alla menniskor och djur drunfnade. Noach drunfnade ej som de andre; ty Gud hade wål tillslutit Arcken och den stöt på wattenet. När alla menniskor woro döda, föll icke mera rågn, utan et häftigt wäder kom, som torfede up hela jorden. Då öppnade Noach et sönsfster af Arken och låt en Korp flyga ut. Korpen är en flygg fogel, som äter döda kroppar och som han fand många sådana på marken, blef han borta och kom icke tillbaka i Arken. Någon tid derefter öppnade åter Noach et sönsfster på Arken, och låt en Dufwa flyga ut. Dufwan kom tillbaka's flygande med en liten gröu qwist i sin näbb. Då sade Gud åt Noach at han skulle gå ut af Arken. Noach föll på knä med hela sin släkt at tacka Gud dertfore, och i det samma blef han warse en stor båge på himmelen af blåa, röda, gröna, och fioletta färgor, och den kallades regnbågen, och wår HErre sade: denna regnbåge skal jag som ofstast wisa eder för at påminna eder, at aldrig någon syndaflod skal mera blifwa af, det wil så mycket säga at icke så mycket regn mera skal falla på jorden.

Fr. Maria. Hwem gaf Noach och hans barn mat, och hwem födde djuren under hela den tiden de woro i arken?

Mams. Bon. De hade tagit tillräckeligit med sig til födan; J hafwen ju warit at Finland min Tröcken, då J för dit war J ju på et skepp, hwilket nästan war så bygt som Arken, och J hade ju at, äta, efter man tagit mat med sig.

Fr. Maria. Det är sant, det war ock sönsfster derup på, jag war hwart ögnableck rädd, at det skulle gå i botten. Huru kom det til at skeppet hölt sig uppe på

watnet, då min knif som jag släppte föll nedre i sidsbotten.

Mamsf. Bon. Det kom deraf at watnet som war under skeppet war tyngre än skeppet, och det uppehölt skeppet; men eder knif war tyngre än watnet; men Mamsfell Caifa den Historien som I rätt nu sedan försälsde, har den icke gifwit Eder anledning til någon vidare estertänka?

Mamsf. Caifa. Jo Mamsfell, som det aldrasförsta Noach gjorde, war at tacka Gud, skal jag icke glömma at dageligen tacka honom, för alt det Han har gifwit mig.

Fr. Maria. Gifwer den gode Guden Er något Mamsfell? aldrig har han gifwit mig.

Mamsf. Bon. Hvad sägen I min söta? Han har ju gifwit Eder kropp, själ, ögon, fötter, alla Edra lemmar. Han gifwer Eder söda och kläder, med et ord han gifwer Eder alt hvad I äga.

Fr. Maria. Förlåt mig Mamsfell, Mamma ger mig mina Rohbar och mat.

Mamsf. Bon. Kom wäl ihog min söta at den gode Guden har gjort all ting och at alt hörs honom til; om Han icke hade gifwit Eder Mor penningar at köpa Eder kläder, bröd, och alla de saker som I behöfwer, skulle I ingen ting äga.

Fr. Maria. Ut huru högt skal jag icke älska den gode Guden! som gifwer mig alt det der.

Mamsf. Bon. Det är mycket rätt min söta, at wisa det I älskar den gode Guden, då måsten I wara mycket blygsam, ty det behagar honom mycket. Men jag tror at kloctan är redan 6, jag måste då lemna Eder i qväll mine Fröknar: Jag wäntar Eder i morgon; men för all ting måsten I ej äta så hastigt.

Fr. Orwick. Wi skola äta långsamt Mamsfell; men för än wi dricka Te, måste Mamsfell berättat en Saga.

Mamsf. Bon. Ja mina Fröknar, det skal jag göra.

Siette

Siette Samtalet.

Fr. Lätta.

Vi hafwa varit en half tima til bords, wi må-
ste få höra en Historia.

Mamf. Bon. Af alt mit hjerta, men har icke Fröken
Lotta något åt mig.

Fr. Lotta. Ja min söta Mamfell, se här et papper
hwarpå är alt för singga saker, jag beder Eder at I
läsen det iakta.

Mamf. Bon. Ja min söta, jag skal läsa det wedan
wi dricka Te; men nu wil jag hålla min lofwen, och
berätta för Fröknarne en Saga.

Saga om Prins Olycklig och Prins Lycklig.

Det war en gång en Drottning som födde 2:ne små
alt för wakra söner, och som Drottningen war mycket
god wän med et Rå, så blef det budit til at stå Gäs-
der åt dessa Prinsar och at gifwa dem någon tadbergäs-
wa: Rået sade jag stänker den äldre allehanda slags
olyckfor til des han fyller sina 25 åhr, och han bdr heta
Prins Olycklig. Drottningen gaf et anskri wid dessa or-
den och bad Rået änteligen byta om sin gäswa. I
weten icke hwad I begären sade Rået åt Drottningen,
om han icke blir olycklig blir han elak. Drottningen wå-
gade icke at säga henne widare emot; men hon bad Rået
lemnna henne tilstånd at wälja en gäswa för sin yngre
son. Kan hända I wäljen galit swarade Rået; men
det giör icke til saken, jag will lämna eder det I begiär-
ren för honom. Jag önskar sade Drottningen at han
altid må hafwa lucka i det han tager sig före, derige-
nom måste han blifwa fulkomlig. I Kunnen bedraga
eder sade Rået, och derföre gifwer jag honom icke den
gäswan längre än til des han fylt sina 25 åhr.

Sägge Prinsarne fingo hwardera sin amma; men tredje dagen derefter blef den äldre Brodrens amma sjuk; han seck en annan som bröt benet af sig genom et olyckligt fall; den 3:die sinade af, så snart Prins Olycklig började di henne, och Ryktet gick, at Prinsen gjorde sina ammor olycklige, wille ingen mera gifwa honom di. Det fattige barnet gret af hunger och ingen förbarmade sig öfwer det. En bondhustru som hade många barn, hwilka hon med mycken möda upfödde, tog änteligen emot Prinsen emot en stor summa penningar; men som de älskade Prins olycklig, gifwo de amman hwad hon bedärte och hädo henne bära hem barnet med sig til sit torp, den andra Prinsen som sått beta Prins Lycklig festrade sig öfwermåttan wäl. Hans föräldrar älskade honom och mycket, och brydde sig ej om den äldre. Bondhustrun war knapt hemkommen för än hon tog från Prinsen de lindor med hwilka han war omvändad och brukte dem åt et af sina barn, som war lika gammal med Prins Olycklig; och sedan hon hade inswept den stackars Prinsen i fula slarwor, bar hon honom bort i en skog, der myckenhet af wildjur missades, och satte honom i et hål der en bidruinna hade sina ungar, på det han skulle blifwa opäten, men bidruinnan gjorde honom ingen skada, utan i det stället gaf hon honom di, hwilket gjorde honom så stark, at han efter et halft års förlopp kunde gå ensam hwar hon wille: ammans sohn dog emedlertid, hwilken hon hade utgifwit för Prinsen, hwaröfwer Konungen och Drottningen woro glade, at de blifwit honom qwit. Prins Olycklig blef qwar i skogen til des han war 2:ne år gammal, då en af häfwet, som war på jagt, fant honom mit ibland wildiuren. Han förbarmade sig öfwer honom och tog honom hem med sig, och då han fick höra at man hade sökt efter et barn at hålla Prins Lycklig sål skap, tog han Olycklig up med sig på häfwet til Drottningen. Prins Olycklig seck en Informator som lärde honom läsa; men han blef warnad at icke komma Prinsen at gråta. Den unga Prinsen som hörde detta tal, gret hwar

Hwar gånna, hon skulle taga i boken, så at då han war 5 år gammal kände han icke en gång igen bokstäfverna i Alphabetet; men Olycklig kunde både läsa och skrifwa.

På det Prins Lycklig skulle få någon råddhåga, befalte Drottningaen Informatorn at han skulle besöka Olycklig, hwar gång Prinsen skulle sela i sin skyldighet, så at ehuru Olycklig war förståndig och bestod sig om at lära något fick han ändå frykt, men Lycklig war likafullt så egensinnig och elak at han alltid hanterade sin broder illa, som han likväl icke kände. Om Olycklig sook något i händerna, så ref den andra straxt bort det: han bad honom tiga, då han wille tala, och han tvingade honom at tala då han wille tiga: så at det stackars barnet utstod mycket ont, utan at någon bar någon medynkan öfwer honom. De lefde således til des de woro 10 år gamla, och Drottningen war mycket besörd at finna sin son så okunnig. Rådet har bedragit mig sade hon, jag trodde at min son skulle blifwa den förståndigaste af alla Prinsar efter jag önskade honom lycka i allt det han tog sig före. Hon rådfrågade sig med Rådet deröfver, som sade at henne, Hennes Maj:it hade bort önska sin son en god wilja, i stället för goda naturs gåfwor. Han har icke åstundat annat än det som varit öartigt, och det har lyckat honom som Ers Maj:it sielf ser. Då hon hade sagt dessa ord at Drottningen for hon sina sårde, och Drottningen reste mycket bedröfwat hem til sitt slätt igen. Hon tänkte förbättra Prins Lyckligs upförande derigenom, at hon bara skulle hanna up honom; men i stället at lofwa bättre sig, sade han om man förargade honom, skulle han swälta sig ihjäl. Då tog Drottningen honom på sina knän, kysste honom och gaf honom leksaker, och sade at han skulle slipa läsa på 8 dagar, om han wille äta som han wore wan.

Emblertid gjorde Prins Olycklig oförlifneliga framfeg i wetenskaper, och war därjämte mycket saktmodig,
han

han war så wan at blifwa motlagh, at han icke hade någon wilja för sig sielf, utan besitade sig allenast om, at förekomma Prins Lyckligs egenfinnigheter. Men denna iassfulla gåsen, som förargade sig dåröfwer, at han sant Dlycklig sticeligare än han sielf war, kunde icke tåla honom, och des Souveræur för at behaga Prinsen, slog och basade Dlycklig hwart ögnablick. Til slut gick det så wida, at Prins Lycklig ssade at Drottningen at han icke skulle åta uågot, för än Dlycklig wore drefwen utur Slottet. Dlycklig måste nu således hafwa sin hemwist på gatan, efter ingen wille taga emot honom af fruktan at gidra Prinsen emot. Han sate sig således under et träd på gatan, och som det war winter tiden hade han så när ifrustit ihjäl af köld: et stilla sin hunger hade man af barmbertighet enteligen giswit honom et stycke bröd. Dagen derpå tänkte han wid sig sielf: hwad skall jag blifwa här efter och gidra ingen ting. Jag will arbeta och förtiena mit bröd, til des jag blir så stor, at jag kan fara uti krig. Jag påminner mig af Historien, at gemena soldater blifwit Capitainer: Kan hända jag är äfwen så lycklig, om jag blir en beskiedlig karl. Jag har hwarken far eller mor; men Gud är de faderlösas fader; Han har giswit mig en Björninna til amma, Han lårer dersföre icke öfwergifwa mig. Sedan han således hade tänkt för sig sielf, stod han upp och gjorde sin bön, hwilket han dageligen gjorde både mornar och aftnar, med nedslagna ögon och hopknäpta händer. En bonde som i det samma gick förbi, och som såg Dlycklig så andåktigt förrätta sin bön, sade hos sig sielf, jag är säker uppå, at denna gåsen blir med tiden en ärlig man, jag har lust at antaga honom til min särawacktare. Gud lårer wålsigna mig för hans skuld. Bonden wåntade til des Prins Dlycklig hade gjort sin bön, då han sade at honom. Min wån wil du wakta mina sår, så skall jag söda dig och hafwa omwårdnad om dig. Det will jag gierna sade Prins Dlycklig, och jag skall på det högsta biuda til at wål tienna eber. Denna bonden

bonden war mycket rik och hade många drängar hvil-
 ka bestulo honom som oftast, hans hustru och barn gjorde
 de det äfwenwäl. När de sågo Olycklig wara så
 ung, woro de mycket nöjda, och tänkte at som han
 wore ett barn, måste han göras som de wille. En
 gång sade bondhustrun åt honom, min goße, min man
 är en girigbuser, som icke gier mig några penningar,
 låt mig taga et får, och du kan säga at wargarna tagit
 bort det. K. mor sade Olycklig, jag wille af alt hjer-
 ta tjena eder, men jag will heldre dö, än säga en ofan-
 ning och wara en röfware. Du är en narr, sade gum-
 man, det wet ju ingen deras at du gör det. Det är
 nog af at Gud wet det sade Olycklig, Han ser alt
 hwad wi göra, och straffar så wäl tjuftwar som lögnare.
 När bondhustrun hörde det, slog hon honom öfssillar,
 och drog honom i håret. Olycklig begynte gråta och
 då bonden seck höra det, frågade han sin hustru, hwar-
 före hon slog barnet? jo men swarade hon, det är en
 snålhuud som i märse åt up en kruka med gräddan för
 mig, som jag ämnade bära til staden och sälja. Jo
 sade bonden, det är alt för fullt, at wara så snål,
 i det samma ropade han en af sina drängar, hwilken han
 besalte at baka på gåsen. Det fattige barnet måtte
 säga hwad det wille, at det icke hade ätit up gräddan,
 så troddes ändå bondhustrun mera. Derpå gick han
 ut på marken med sina får, då sade bondhustrun åt ho-
 nom, will du nu gifwa mig et får. Det skulle jag wist
 ängra sade Olycklig, J kunnen göra hwad eder behagar,
 men j kunnen aldrig tvinga mig at blifwa liugare. Den
 elaka fåringen intalte alla de andra drängarna, at gö-
 ra Olycklig förtret. Han blef lämnad ute på marken
 både nätter och dagar och seck bara watn och bröd, då
 de andre drängarna fingo tilträckeligit mat, och när han
 war hemma, skydde hon honom för alt vordenteligt, som
 hände i gården. Han war ett år i tjens hos denna
 bonden, och fast än han måste ligga på bara marken
 och hade ganska slät söda, blef han likwäl så stark at
 han hölts för at wara 15 år gammal, fast han icke
 war

war äldre än 13, han war och blifwen så toltig, at han
 icke bedröfwade sig, när man bannade honom ofdröfvt.
 En dag då han war i sina fyor, seck han höra, at en
 Konung hwars, länders gränksade derintil, förde ett stort
 krig. Han begiärte derföre afsted af sin husbonde, och
 gick til fots til denna Konungens land, at gie sig ann
 för soldat. Han kom hwereus med en Capitain, som
 war en stor Herre, men liknade mera en Dragon i sin
 melag, så grof war han i sina seder, han swor och slog
 sina soldater samt tog af dem halwa deras sold, som
 Konungen besod dem, och under denn elaka Officeraren
 war Olycklig ändå mera plågad än hos bonden. Han
 hade utfäst sig, at tjena i 10 år, och fast han såg sidre
 delen af sina kammerater rymma, wille han aldrig
 följa deras exempel; ty han hölte före at sedan han sa-
 git emor Konungens penningar, skulle han sijåla ifrån
 sin Konung, om han icke hölte sin löfwen. Fast än
 Capitainen war en ganska elak man, och handterade
 Olycklig illa, äfwen som han gjorde de andra solda-
 terne, hade han likwål mycket afkning för honom, ef-
 ter han altid fant honom göra sin skyldighet. Han gaf
 honom penningar at uträtta sina ärender och Olycklig
 hade nyckeln til hans kammare, då han war på landet
 eller ute til middagen hos någon af sine wänner. Den-
 na Officeraren älskade icke studier, men hade et kostbart
 bokförråd, för at inbilla folk som besökte honom, at
 han war en förständig man, emedan i det landets hölts
 en Officerare, som icke kunde Historien, för en grof och
 okunnig menniska. När Olycklig hade gjort ifrån sig
 sina Soldatsfyor, stöt han sig inne i sin kammare, då
 hans kammerater roade sig med at supa och spela. Han
 sökte at grundeligen lära sin metier derigenom at han
 betraktade siore mäns lefwerner, så at han blef helt
 kunnig i krigs wetenskapen. Han hade i 7 år warit
 soldat, när kriget började. Hans Capitain tog 6 sol-
 dater med sig, för at utforska belägenheten af en stog,
 då sade soldaterne sakta emellan sig, at de skulle slå ihjäl
 Capitainen, som gaf dem kläppplångar, och stal bren-
 deras

deras brödb. Dlycklig förmanade dem, at icke begäen så elaf jagning; men i stället at höra honom, sade de at de skulle slå ihjäl honom tillika med Capitainen, och drogo i det samma alla 5 ut värjan. Dlycklig stälte sig wid Capitainens sida, och säktade med så mycken mandom, at han ensam stack ihjäl 4 af dessa soldater. Capitainen som såg, at Dlycklig hade frälsat hans lif, bad honom at han skulle förlåta honom all den orätt han hade tilfogat Dlycklig; och sedan han hade berättat Konungen denna händelsen, blef Dlycklig gjord til Capitain, och feck et ansenligt, ärligt underhåld. Dlycklig älskade sina underhafswande som sina barn, och långt ifrån at taga något af deras söld, gaf han dem af sine penningar när de gjorde deras skyldighet, och derföre war han ock aldeles säker om sit lif. Han hade mycken omwårdnad om dem, när de wordo särade, och hannade dem aldrig, då han war något förtretad. Efter en tids förlopp hände det, at en stor flaktning föreföll, men då befälhafswande Generalen blef slagen, gaf sig hela Armeen på flakten; men Dlycklig ropade til soldaterne, och förestälte dem, horu nesligt det wore at fly, och at han skulle håldre ensammen låta på stället hugga sig i stycken, än at fly som en skjäl. Då repade soldaterne mod och swarade honom at de aldrig skulle öfvergifwa honom, och som dessas goda upförande gjorde de öfrige skamlige, så stälte de sig omkring Dlycklig och säktade så wäl, at de togo den fiendtliga Konungens son til fånga. Konungen war mycket nögd, när han feck weta at han hade wunnit flaktingen, och sade at Dlycklig, at han gjorde honom til General öfwer hela des krigsmagt. Han förestälte sedan den nya Generalen för Drottningen och för Prinsessan, hwars händer han feck den nåden at kyssa. När Dlycklig feck se Prinsessan, blef han så bestört af hennes skönhet, at han icke kunde tala et ord. Han tänkte då at den kärlek, som han sattade til henne, skulle göra honom aldeles olycklig, emedan han hölt före, at han för södslen skuld, umdjeligen skulle kunna

funna blifwa hennes gemål: han bestodt derföre at förborga sin nya kärlek, fast han sielf skulle hafwa mycket oro deraf. Men då han seck weta at Prins Lycklig hade blifwit kjar i Prinsessan Behaglig (så war hennes namn) då han hade såit se hennes afmålning, och at han sticade sänningebud at begära heane til gemål, blef han ännu wärre til mods, och tänkte han skulle aldeles dö af förtret: men Prinsessan Behaglig som seck weta at Lycklig war en elak och weflig Gärste, bad högeligen sin Fader at han icke skulle twinga henne til detta ägtenkap, och sändebuden seck således det swar at Prinsessan ännu icke wore hugad at ingå något ägtenkap. Lycklig, som ännu aldrig hade hört någon motsäjsse, blef rasande öfwer detta swar och hans Far, som icke kunde neka honom något, förklarade krig emot Prinsessans Fader, som icke frågade stort deretter; ty han tänkte så länge jag har Dlycklig til anförare för min krigshår, fruktat jag icke at tappa något sältslag, han befalte derföre sin General at han skulle laga sig tilreds at anföra kriget; men Dlycklig kastade sig för Konungens sötter, och sade, at efter han wore född i det Konungarike, hwarest Lyckligs Fader regerade, kunde han icke bära afswig stöld emot sin Konung. Konungen blef mycket ond på Dlycklig, och sade, at han skulle blifwa dömd ifrån lifwet, om han framhårdade i sin olydnad; men om han antog befälet öfwer hans krigshår, skulle han i fall han segrade öfwer Prins Lycklig, få hans dotter til gemål.

Den stackars Dlycklig, som älskade högeligen Prinsessan Behaglig, som wäl i frestelse; men enteligen bestodt han at göra sin skyldighet, utan at säja något derom åt Konungen; han öfmergaf deridre häfwet; och alla sina rikedomar. Lycklig deremot satte sig fram för sin krigshår, för at sielf anföra kriget; men som han war owan wid at fara illa, och war mycket weflig upfödd, woro knapt fyra dagar förbi lupne för än han sjuknade. Sändningebudet berättade, at han wid

det fiendteliga Häfvet, sett den lilla gosen, hvilken Prins lycklig lätit kridra ifrån häfvet, och at talet gick, at han hade fått lof på Prinsessan Behaglig af dess fader. Prins Lycklig blef mycket ond, då han hörde denna tidningen, och så snart han war blefwen frisk, reste han bort med krigshären, i tanka at sätta Prinsessan Behagligs fader af Thronen, och låswade en stor summa penningar åt den som skulle föra til honom D. Lycklig. Prins Lycklig want åtskilliga saltflaktningar i början, fast han sielt icke torde anföra sin krigshår, efter han war rädd at blifwa ihjälslagen. Han belågrade derpå hufwudstaden, och beslöt, at intaga den samma med stormande hand. Samma dag, hade en stor hopy folk sökt up D. Lycklig, hvilken de nu förde til Prins Lycklig, som war glad at han nu hade tillfälle at hämnas, och beslöt, at låta hugga hufwudet af D. Lycklig, i fiendernas åsyn. Samma dag firade han sin födelsedag, som han då fylde sit 27 år, och gaf sina Officerare en präktig måltid. När soldaterna, som woro i Staden, hade hört at D. Lycklig efter en timas förlopp skulle mista hufwudet, beslöto, de at antingen frimodigt dö, eller hjälpa honom, efter de älskade honom mycket för det han hade bewist dem så mycket godt, under det han war deras anförare. De begärte dervore lof af sin Konung, at få befria D. Lycklig, och den gången woro de lyckliga. Den gåsman Lycklig hade århällit hörde nu aldeles up, och i det han wille fly, blef han slagen. De segrande soldaterna sprungo at lösa kidiorna af D. Lycklig, och i det samma syntes twenne wagnar i lusten, hvilka hade ek ljust sten omkring sig. Ut den ena af dessa wagnar satt Rådet, i den andra sutto D. Lyckligs fader och moder; men de woro infallne i en djup sömn, och waknade då först up, när deras wagnar kommo at stadna på marken, och blefwo mycket beströte at se sig mit i bland en stor krigshår. Rådet tiltalte då Drottningen, i det hon wisse henne D. Lycklig och sade: Eders Majestet här sin äldsta son och i honom en hjelte. De orlyckfor han utstätt, har förbättrat de fel, som fölgde

C

med

med hans medfödda böjelser, hvilka woro häftiga och hetliga. Lycklig åter, som war född med goda böjelser, är blefwen bortskämd af smickran, och Gud har icke tillåtit, at han längre skulle lefwa, efter han då skulle dageligen taga tii i ondka, han är nu ihjälslagen; men på det, at I mågen trösta eder, bören I weta, at han hade beslutit taga lifwet af sin fader, efter han ledsnade wid, at icke sitta wid Regeringen. Konungen och Drottningen blefwo mycket besörta häröfwer. De omfamnade sin son med innerlig glädje, efter de hade hört så mycket gott talas om honom. Prinsessan Behaglig och hennes fader förnummo med mycken glädje Dyluckigs äfwentyr. Han gifte sig sedan med Prinsessan, med hwilken han sedan lefde fullkomligen lyckligt och dygdigt.

Fröken Lätta suklar.

Uet! Huru nögd är jag, at så höra den stackars Dylucklig wara i ro. Jag war så rädd, at den elaka Lycklig skulle låta hugga hufwudet af honom.

Mamf. Bon. Jag tror säkert, mine Fröknar, at I allesammans warit mycket glada deröfwer, at Lycklig ble thjälslagen.

Fr. Maria. Jag för min del är mycket nögd; ty om han icke dödd, hade han alltid sökt at göra sin broder skada.

Mamf. Cajsa. Det war icke Lyckligs fel, at han war så elak, utan hans föräldrars skuld, hvarsöre födde de så illa up honom?

Mamf. Bon. I hafwen rätt min söta: hade jag warit i Rådets ställe, skulle jag bannat up den dåraktige modren, som gaf Dylucklig leksaker, at tyssa honom med, då han war elak; men mine barn, I måsten hafwa den tanka härwid. I hafwen ju alla tyckt om Dylucklig och burit affty för Lycklig. I måsten weta, at alla hafwa samma mening: at de älska dygdiga men,

menneſkor och äro förtretade, när det händer dem nå-
got ondt. Om det händer en ärlig man en olycka, ſå
förtvylter det alla, ja äfwen dem, ſom icke kända ho-
nom; kommen ihog det, mine barn, I ären wäl af-
ſtor härkomiſt, och rika ſlagter; men det är icke nog,
för at bliſwa hedrade och älfkade, utan I bören fram-
för alt annat wara dygdiga. Swartil tjenar det, at I
ären rika, om I ſielfwa behållen alla Edra penningar,
om I icke betalen Handwärkare, ſom arbeta för eder,
om I låten de fattiga dö af hunger. I ſen wäl at es-
dra rikedomar icke göra eder älfkanswärde, twärt om,
alla de ſom ſe eder, ſäja hos ſig ſielfwa, ack! hwad för
en elak qwiuna. Det är ſtor ſkada at hon är rik, och
det ſkulle wara mycket bättre, at den ; ; ; Fruu
hade hennes penningar, ty hon är mycket medömſam.
Kom ihog Fröken Lätta, at om I ſaren fort at wara
elak, bliſwen I föraktad och hatad, ſaft än I ären en
Grefwedotter.

Fr. Lätta. Ack! min föta, det är ſant. Min
Gouvernant, min Piga, min Far och Mor, mina
Syſtrar och ända in til Rjökspigan, kunna icke tåla
mig; men I weten at jag wil bättre mig.

Mamf. Bon. Ja min föta, jag hoppas det: och om
I ägen god wilja at följa mina råd, ſå är jag ſäker
at I bättre eder.

Fr. Lätta. Af alt mitt hjerta ſkal jag göra hwad I
ägen mig.

Mamf. Bon. Eil exempel min wän: Jag har läſt
edert papper för mig ſielf: om I woren en beſtedlig
Glicka, gofwen I mig tillſtånd at läſa det högt. Jag
wet at det är rätt ſygt; men det kunde dock befordra
eder bättring.

Fr. Lätta. Om I tron, at det kan lända til mig
förbättring, är jag nögd dermed Mamf.

Mamf. Bon. Ja det wil jag gå i god före. När det
kommer eder före at ſäga eller begå några dårſkaper,

så böden I tänka hos eder sielf. Jag har lofwat at upskrifwa hwad jag gör och talar, och det skal läsas up för mine Schol. Camerater, då lären I, af rådd: håga, at höra det upläsas, affiä med edra felaktighe: ter. Låt oss då se detta papperet; kom til mig min söta, at jag får taga eder i famn först; ty jag är myc: ket nögd med eder: wiljen I sielf läsa up detsamma.

Fr. Lätta. Nei Mamsell jag skäms derföre.

Mams. Bon. Det är et godt tekn, at I ären blyg: sam, nå wäl, jag wil läsa up det då.

Jag har icke lyde min Jungfru, jag har sagt henne, at hon war oförskänd, som wille besala mig; hon som icke är annat än min pipa. Jag har sagt, at jag önskade göra henne så ond, at hon slog en arm eller ben af mig; ty då kunde hon blifwa fjörd på porten.

Fröken Lätta gråtande.

Uk min Bonne! dessa Fröknar kunna nu icke mera tala mig i deras sällskap, sedan de fått weta huru elak jag är.

Mams. Bon. Men min söta de se nog, huru stor lust I hafwen at bättra eder. Hör wäl på mitt barn, wi södas alla med sel: de bestedliga hade äfwen så stora sel, då de woro unga; men de sörra hafwa ändrat sig, och deruti består ättklnaden. Jag wil bekänna för eder min söta, at då jag war ung, war jag äfwen så elak, som I nu är; men til all lycka hade jag en bestedlig Gouvernant, som älskade mig mycket. Jag fölgde hennes råd, och inom 2:ne månaders tid bättra: de jag mig så, at ingen kände igen mig. Jag wil icke säga eder, huru samligit det är, som I sagt om eder Jungfru jag wil glömma bort det efter I ärkänner: det sel.

Fröken Wett tager Fröken Lätta i famn.

Grät icke min lilla wän, wi älska Er alt för myc: ket.

Pet. Jag wil slå mad, at J aldrig begår mera Dyl-
fa fel.

Fr. Owick. Min Bonne, jag läste för någon tid
sedan, at det war en stor Philosoph, som alla undrade
sig öfwer, för des goda sinnelag skuld, hwilken likwäl
sielf saqt, at han warit född med lastfulla böjelser: at
han war af naturen snål, Idanaktig, och at han både
stal och söp; men ingen wille tro honom; ty han ha-
de ändrat sig helt och hållit. Afwenkä lærer ingen wil-
ja tro, när Fröken Lätta en gång blir stor, at hon wa-
rit obeskedlig, ty hon lærer då blifwa så wälartad, at
hon winner allas tycken.

Mams. Bon. Det är sant, min Fröken, hwem skulle
til exempel kunna tro, at J sielf för en månad sedan
har warit så högfärdig, och funnit nöje uti at tadla
andras fel, för at göra dem skamliga; men nu ären J
på bättrings wägen, och om J dermed fortfaren, skal
jag älska eder af hela mit hjerta. Men säg mig huru
den Philosophen hette.

Fr. Owick. Han hette Socrates och hade en elak
hustru, som bannade honom ifrån morgon och til qwät-
len. En dag, då hon hade mycket bannat honom, gick
han ut för at slippa höra henne. Denna elaka qwin-
nan blef ond deröfwer, at hon icke hade någon at tråta
på, och i argheten tog hon en kruka med orent watten
och kastade ut det öfwer huswudet på Socrates; men
han i stället för en annan skulle blifwit ond, så satte
han sig at skratta, och sade åt en af sina wänner, som
war närwarande, at efter dunder må ju på slutet följa
regn.

Fr. Wett. Jag tror at hustrun skulle helbre hafwa
sedt, at han slagit henne, än at han log åt henne.

Mams. Bon. Det tror jag ock min söta. Man bör
ej wara hämdgirig, utan det är nög när man i sit sin-
ne ler åt folk, som wilja göra oss ondt. När de finna
at deras upsat som är at förtråta oss, icke har fram-

gånga, gör det dem ondt; men dersöre bdr man icke med
 sitt söka at förtråta dem, utan tvärt om, när någon
 bannar eder oförflykt, bören I säga wid eder self, den
 menniskan kan icke göra mig ondt, om jag icke self förtres
 tar mig. Jag har mycken medömkan öfwer honom,
 och han åt mycket at beflaga. Herre Gud gör honom
 den nåden at han bättrar sig. Jag förlåter honom af
 allt mig hjerta det onda han har wetat göra mig. I
 weten mina barn, at man bdr älska och förlåta sina
 wänner, som man wil at Gud skal förlåta en igen.
 Hörjen nu på Fröken Maria, och Mamel Caifa at be-
 rätta edra Historier.

Mamel Caifa. När Noach hade gått utur Arken, plan-
 terade han Wintrån, hwar på windruswor wårte, och No-
 ach gjorde win-deras. När han hade lagat til winet, wile
 le han weta, hwad smak det hade, efter han förricke
 hade smakat något win, drack han et glas deras, och
 som det smakade honom, drack han et annat, och om-
 sifer drack han så mycket, at han förlorade wettet, och
 begett dårskaper. Hans son Cham strattade derat och
 ropade sina bägge bröder Sem och Japhet för at göra
 narr af sin Fader, i stället för det han hade ordt ym-
 La sig öfwer de dårskaper Fadren begett; men hans
 bröder tiltalade honom sålunda: det är alt för fult at
 göra narr af sin Fader, när ens förödrar göra nå-
 got oansändigt, bdr man aldrig tala om sådant. När
 Noach hade såswit ruset af sig, seck han weta hwad
 hans barn hade gjort, och han sade åt Cham: ware
 du förbannad för din oförflykt, du har förlorat den
 wårdnad, du mig war skyldig, och dina bröder ware
 wålsignade.

Fr. Maria. Hwad wil det säga, du ware förbannad?

Mamel. Bon. Det wil säga, jag önskar eder olycka.

Fr. Lärta. Sänder ock Gud olyckor på de barn som
 blifwa förbannade?

Mamel. Bon. Det händer som oflast, det får den
 första

första olycka, som kan hända et barn, at blifwa förbannad af sina föräldrar. Denna olyckan händer, när man ständigt förtretar dem, är upstudsig och deras goda förmaningar olydig, utan wördnad för dem, eller när man oansvändigt gifter sig emot deras samtycke med mera.

Fr. Owick. Nej! det är wist sant; jag känner ätskilliga Fruentimmer, som hafwa gift sig emot deras föräldrars samtycke, jag har hört, at de sedan blifwit mycket olycklige.

Mam. Bon. Det är nästan alltid wist: således bören I mine barn taga eder wäl til wara, at icke göra erta föräldrar någon förtret; ty om I woren så olycklige, at de förbannade eder, woren I mycket at beklaga, I sen äfwen huru farligt det är, at dricka win och starka drycker; ty derigenom förlorar man wettet och begår många felfeg.

Fr. Owick. Är det en synd min söta at dricka win? aldrig har jag förlorat mit förstånd derigenom, och jag tilstår at jag tycker om sött win.

Mam. Bon. Jag måste berätta eder en Historia minna barn, som jag läst någonsådes; den helige Augustinus berättar den samma, och det skal hafwa händt hans moder, hwilken hette Monica. När hon war barn, hade hon en förståndig Gouvernant, som icke lemnade henne tilstånd at oftare dricka, än under måltidstimarne, och sade orsaken dertill wara, at när man wänjer sig at dricka, utan at wara törstig, så dricker man win, när man blir sin egen, och förlorar wettet. Monica hade i hela sin lifstid aldrig druckit något win, och när hon war 14 år gammal, fickade hennes fader henne i källaren med pigan, och en dag som lystnaden på henne, at hon wille känna hwad smak winet, hade, hon drack en tår, och hon tykte at det ej smakade så synneligen. Dagen derpå seck hon lust at ännu smaka något deraf, hon drack några klunkar

och tyckte at det smakade bättre, änteligen wände hon sig så derwid, at hon drack stora glas deraf. Till all lycka, kom hon i träta med sin pigga, som kallade henne den lilla tyllpuppan. Denna förebräelsen gjorde henne så skamlig, at hon båttrade sig derefter; ty den största försmädelse man kan göra et Fruentimer, är at säga at hon super.

Häraf sen J mine barn, at man måste taga sig till wara för en elak wana, besynnerligen wid sådana saker; J kunnen wäl dricka win när man bjuder eder; (ty jag tror at det ej sker så ofta), men aldrig bören J dricka det utan J hafwen lof. Säg of nu en Historia Fröken Maria.

Fr. Maria. Noach och hans 3:ne söner fingo så många barn, at de tykte at det landet som de bebodde blef dem för trångt, och de bestöto at skiljas åt; men förut wille de bygga et torn, et högt torn, högre än Niddarholms kyrktorn, efter de gjerna wille, at deras efterkommande skulle säga at de hade mycket suille för at göra et så wacker arbete. De sade äfwen sig emellan: om Gud en annan gång wil dränka werlden, kunna wi klifwa up i detta tornet; men Gud gjorde begabberie af deras säfsånga och deras dårskap: ty på en gång gjorde han så mycket, at de glönde deras eget språk, som de kunde, och lärde et annat, så at de icke förstodo hwarannan. Människorna blefwo mycket bestörte deröfwer, ty då den ena sögärte sten till byggnaden, seck han watten, så at de måste lemna Tornbyggnaden, med hwilket redan war långt hunnit. Detta Tornet kallades Babel, som wil säga så mycket som förbifring. Hwar och en af dem tänkte då at gå sina särde, hwar på sit håll. Chams och Canaans deß sons barn gingo åt öster, och Japhets barn gingo åt wäster; men Sems barn satte sig neder i landet Assur.

Mams. Caifa. Jag känner icke alla de der länderne Mamsell.

Mams. Bon. Jag wil wisa eder dem på en Geographi

phist Chgrea, min söta : : ser I denna Chartan? den sidan som nu ligger wådt kallas Norden, och den som ligger nederåt kallas Söder. Det som är på eder höra sidan, kallas Öster, och på eder vänstra sidan kallas Väster.

Fr. Maria. Huru kommer det til, at denna Chartan har 4 färgor?

Mamsf. Bon. För at skilja det som är jord ifrån det som är watten, och för at åtskilja werldenes 4 delar, hwilka beta Europa, Asia, Africa och America. Europa är Norr ut, Asia öster ut, Africa söder ut, och America väster ut. Adam har lefwat i Asia och wi i Europa.

Fr. Owick. Säg mig jag beder eder, hwem utaf Noachs barn är vår stamfader.

Mamsf. Bon. Ewara Fröken Wett.

Fr. Wett. Det är Japhet.

Fr. Maria. Det måste wara rätt artigt at förstå sig på Chartorne, och låt mig ännu litet se häruppå, och säg mig hwad alla de linier och bokstäfwer betyda.

Mamsf. Bon. Alt ser gärna min Fröken, at lära sig förstå Chartor, är det samma at lära Geographien, och wi skola alla dagar tala något derom. I dag hafwa wi nog lärdt: minnens nu wäl hwad I lärt til nästa lära.

Fr. Owick. Det är många ting i Fablerne som likna den Hel. Skrift. Til exempel Guldbären, syn-dastoden, Jättarnes företagande m. m.

Fr. Maria. Hwad wil Jättar säga Mamsell?

Mamsf. Bonne. I ären ännu för liten at förstå det.

Fr. Maria. Ack! min Bonne. Jag skal wara mycket beskedlig, säg mig det jag beder eder: jag skal höra wäl på eder.

Mams. Bon. Jag tror at jag skämmer bort eder, ty jag gör alt hwad I bedien mig om. Hör dersöre wäl på.

Efter syndaflode kunde folket ännu icke skrifa, således gafs det inga böcker den tiden.

Fr. Lätta. Huru hafwa wi då kunnat få weta Adams Historia, efter den är aldrig skrifwen.

Mams. Bon. Adam berättade sit lefwerneslopp för sina barn, hwilkens barn åter lärde det åt Noach. När han hade gått utur Arken, sade han det åt sina söner, hwilka han derjemte befalte at lära och berätta den för sina barn. Sem, som här mycken lydnad för sin fader berättade den för sina efterkommande, och de hafwa behållit den händelsen i sit minne; men Cham och Japhet tänkte icke mycket deruppå. De talte wäl derom ibland, men som, om en omisk sak. Japhets fyra söner bodde i et land som kallades Grekeland, och inbyggarena detuti kallades Greker; nu ålste Grekerne mycket Fabler, och sammansatte dem, öfwer alt hwad som hände. I stället för at berätta Historierne så, som de hade lärdt dem af deras förfäder, sammansatte de Fabler. Jag wil berätta eder den Fabel de gjorde öfwer Babyloniska Tornets upbyggande; men för än jag berättar eder denna Fabel, måsten I weta at dese Greker woro elaka menniskor, hade en ganska dåraktig Religion, emedan de tilbädo menniskor, istället de hade bort tilbedia den sanna Guden allena. Månge af deras Konungar hade det namnet Jupiter, och af dem alla gjorde de en gud, och höllo före, at alla både goda och onda gärningar, som dessa begått, wara gjorda af en enda person, hwilken war Jupiter, himmelens Konung.

De sade äfwen at Jättarne woro stort folk, så stora som detta huset, och at de wille drifwa Jupiter utur himmelen; men som de icke hade så lång stige at de kunde klifwa up, togo de, de största berg, och lade på hwarandra, samt gjorde lifsom en trappa derutaf.

De

De hade kommit et godt stycke up i hagen, då Tupi-
rer grep til sin Torndöns blyxt, och sloa thjal större
delen dermed, de som icke dogo deraf, förkrosade han
under seltwa bergen. I kunnen wäl finna mina barn,
at denna sagan icke är sann.

Fr. Maria. Jag förstår rätt wäl liknelsen deraf
Mamsell. Dessa berg betyda de sienar, hwaraf Noachs
barn bygde sig et Torn, och dundret betyder huru Gud
begabbade dem, då han förbisstrade deras tungomål.

Mams. Bon. Det kallar jag en qwick och försändig
flicka. Nå wäl, jag wil berättat eder andra dårskaper
som Greferna begått. Wet I wäl hwad en Jordbäf-
ning wil säga?

Mams. Caisa. Nej Mamsell.

Fröken Maria och Lätta på en gång. Jefe jag eller.

Mams. Bon. Fröken Wett och Fröken Qwick weta
det; men jag wil säga det ännu en gång, för de an-
dra Fröknarnes skull. Det händer ibland, at jorden på
en gång rarrar under eder, så at alla hus rista och
skälwa. Greferne höllo före at jorden skall, hwar
gång Jättarne wille gå utur deras boningar i bergs-
klyftorne.

Fr. Qwick. Det är allt för dåraktigt; men jag be-
der, säg oss, huru det wärkeligen tilgår med jordbäfning.

Mams. Bon. Jag har hört sägas, at det är en myc-
kenhet eld eller wäder som är inneslutit i jorden, hwil-
ket söker at tränga sig ut, och hwilket ster ibland med
mycken häftighet.

Fröken Maria tager ihop sina händer.

Uck min Gud, huru samligit måtte icke det wara, at
se eld gå ut, utur jorden. Jag skulle dö af förfrä-
kelse, om det hände sig, at det bleswe en jordbäfning
i Stockholm. Wi skulle då alla bli upbrända.

Mams. Bon. Uck nej min Fröken. Det är besyn-
nerligen 3:ne länder hwarest finnes berg, som spruta
eld,

eld, de kallas Vulcaner, minnens det wål mine barn; men elden som går utur dese berg, förhindrar icke at dese länder äro behöbde af folk.

Fr. Lätta. Huru kallas det landet Mamsell.

Mamsf. Bon. Det är et eldsprutande berg i Italien nära in til en Stad som heter Neapel, och det berget kallas Vesuvius. Et annat är på Den Sicilien; som heter Æthna; och et annat på Island som kallas Hecla.

Fr. Maria. Hwad wil en S säga.

Mamsf. Bon. Det skulle fågna mig mycket om jag kunde låra eder det i dag mina barn; men flockan är redan 7 slagen, och jag måste lämna eder i dag. Nästa gång skal jag berätta eder det. Far wål mina barn. Fortfaren at wara bestedlige. Jag beder eder på det högsta derom, beşymnerligen Fröken Lätta. Om hon bättrar sig til nästa gång, skal hon så höra en ar-
tig Saga.

Sjunde Samtalet.

Mamsell Bonne.

God dag mine Fröfnar; wänka litet, jag wil se Fröken Lätta stint i ögonen . . . Jag gifar at hon warit bestedlig sedan wi sist taltes wid, hon ser mig så förnögd ut.

Fr. Lätta. Min Bonne, jag har warit på wägen at begå många dårskaper; men jag har icke fullbordat en enda. J går sade jag at min pisa, du är rätt oförsk. . . och i det samma häjdade jag mig; en stund derefter lys-
te jag up handen at slå henne; men jag slog henne icke.

Mamsf. Bon. Jag spädde ju det min stä at J skulle bättra eder, och jag är säker på at J bliwen bättre. Efter J hafwen hållit mig ord, är det billigt at jag äfwen är ordhållen. Låt oss gå neder i Trågården, så skal jag berätta eder den Sagan jag sidst lofwade.

Saga

Saga om Prins Artig.

Det war en gång en Prins som förlorade sin far, då han knapt hade fyllt sina 16 år. I början förde han rätt mycket, men då han kom til at sielf bli Konung, gaf han sig tilfreds. Denna Prinsen, hwars namn war Artig, hade ett gott hierta; men han hade i bornemen sått gifra 'alt efter sin wilja, och af en sådan elak wana hade han snart kunnat blifwa bortstämde. Han började redan at blifwa ond, då man förestämde honom någon gång at han farit wilse. Han försam made sina syftor derigenom, at han använde för mycket tid at roa sig, beshynnerlig med jagt, hwarmed han fördref hela dagarna. Han war bleswen bortstämde som en stor del Prinsar blifwa, och fast han hade en mycket stickelig och wälmenande Gouverneur, hwilken han ock mycket ålstade när han war ung, så tredde han nu se dan han war bleswen Konung, at hans dygd skulle falla honom beswärlig. Jag törs aldrig leswa, huru jag behagar, sade han mid sig sielf; han säger, at en Prins bör använda all sin tid på Riksstyrelsen, och jag ålftar ndjen, och fast han icke säger något, ser han ändå bedröfwad ut, och jag kan se på honom at han är misnöjd med mig: Jag måste stäffa honom bort ifrån mig, ty han är mig til hinder. Dagen derpå kallade Artig ihop sitt Råd och berömde mycket sin Gouverneur, och sade, at han gjorde honom til Landshöfdingte öfwer en Proviens, å ansende til den myckna möda han hade haft för honom. Denna provinzen war mycket aflägsen ifrån Häfwet. När hans Gouverneur war bortrest brydde Konungen sig icke om annat än at roa sig och jaga. En dag då Artig jagade i en skog, såg han en mycket hwit Rågiet springa honom förbi; hon hade et halsband af guld, och när hon war kommen Prinsen nära, såg hon honom stint i ögonen, och löpte straxt sin wäg och lekte för sig. Prinsen hade så stor lust at få henne fast, at han gief et ansenligt stycke wäg utan at komma ihog sig. Natten kom och han förlorade Rågieten utur ögnastifte, han blef då mycket bekymrad, ty han wisse icke

icke war han war, i det samma seck han höra en Concert långt ifrån sig. Han följde efter detta angenäma låtet, och kom exteliän til et stort slott, hwarest denna wackra Concerten hölts. Portwacktaren frågade honom hwad han twille. Prinsen berättade honom då denna händelsen. Waren mycket wälkommen, sade denna Karlen åt Prinsen, man wäntar på eder med astonnåttiden; den hwita Rågieten hörer min fru til, när hon will hafwa något sällskap, så släpper hon ut henne. I det samma blåste Portwacktaren i sin pipa och åtskillige af betieningen kommo med sacklor och ledsagade Prinsen uti et rum, som war illuminerat af en myckenhet lius. Möblerna woro wäl icke präktige; men alt war öfwermåttan nått och så wäl i ordning satt, at det war sörsta lust at se derupå. Straxt derupå seck han se frun i huset. Artig blef aldeles så besördt af des fågring, at han kastade sig för hennes fötter; utan at kunna säga ett ord. Stigen up min Prins sade Fruen, i det hon gaf honom handen. Det är mig kiärt at jag är orsaken til den förundran I ären skadd uti: I förekommen mig så älskanswärdig, at jag af alt mit hierta önskar at I måtten wara den samma, som skall lösa mig ifrån denna ensligheten. Mitt namn är den samma äran, och jag är odöddlig. Jag lefwer här i detta slottet ifrån werldenes begynnelse och wäntar uppå en man. Månge Konungar hafwa kommit hit at se mig, men fast än de hafwa swurit mig en ewig trohet, hafwa de ändå icke hållit ord, utan öfwergiftit mig för den sörsta af mina öwänner. Uck tåckaste Prinsessa, sade Artig, kan man will glömma eder, sedan mon en gång sett eder? Jag swår derupå, at jag icke skall älska någon anann än eder. Och efter denna siunden utwäljer jag eder til min Drottning; och jag antager eder för min Konung, sade den Sanna äran, åt honom; men jag får ännu ej löf at gifwa mig med eder. Jag skall wisa eder en annan Prins, som ock är i mitt slott, och som äfwen will gifwa sig med mig. Om det stode hos mig, skulle jag gifwa eder företrädet; men det beror icke på mig,

mig, I måsten båda två afhålla eder ifrån mig i 3:ne år, och den af eder, som under denna tiden är mig trognast, skall hafwa min hand.

Artig blef mycket bedröfwad öfwer dessa ord, besynnerligen då han soch seden Prinsen, om hwilken Sanna Uran nyss talte. Han war så wacke, och hade så stora snillegäfwor at han fruktade, det Sanna Uran skulle älska honom högre. Han kallade sig Enwäldig och ägde ett stort Konungarik. De äto bägge tilhoppa med Sanna Uran, och woro mycket bedröfwade, när de om morgonen skulle resa ifrån henne. Hon sade dem, at hon wäntade dem om 3:ne år tillbaka, och de gingo bägge ifrån Slottet. De hade knapt gått 200 steg för än de sågo et mycket mera lysande Slott än Sanna Urans war: guld, silfwer, marmor och Edla stenar förblindade deras ögon, Slottet war och omgifwit med präktiga trågårdar som äfwen gjorde Prinsarna nyfiska at gå derin. De blefwo mycket besörta, när de tyckte, at de der fingo åter se sin Prinsessa, hwilken de mente hade bytit om klädedrägt, och i stället för den wita med blomster utzirade klädningen, som hon dagen förut bar, hade nu tagit på sig en med ädla stenar präktigt utzirad klädning. Jag wiste eder i går mitt lustflott, som jag i fornda tider hade nog tycke för; men efter jag hafwer 2:ne Prinsar til älsfare, finner jag det ej wara mig mera anständig. Jag har nu aldeles öfwergifwit det, och jag tänker at wänta eder i detta flott; ty Prinsar böra älska det som är präktigt. Guld och ädla stenar äro allenast skapte för dem, och at upwäcka swördnad för dem hos deras undersåtare. Då hon så talade, släppte hon dem med det samma in i en stor isal: Jag will wisa eder, sade hon desasmålningar af ät: stillige mine älsfare. Se här en som heter Alexander den store, hwilken jag war sinnad gifwa min hand; men han dog i sin blomstrande ungdom: denne Prinsen härjade hela Asien med en liten hop soldater, och gjorde sig til herre deröfwer: han älskade mig, som hade han warit ursinnig, och satte flera gånger sitt lif på ett wägs spel,

spel, at behaga mig. Se den här, hans namn war Pyrrus, han lämnade sitt eget rike, för at intaga andra, på det han skulle få blifwa min man; han hade ingen ro, så länge han lefde, och blef på slutet olyckligt wis ihållsagen af en tafsten, som et quinsfolk kastade honom på hufvudet. Den här hette Julius Cæsar: at göra sig förtjent af mit hjerta, har han i 10 års tid fört krig i Gallien, han har öfvervunnit Pompeium, och gjort de Romare underdånige: han hade funnat blifwa min man; men som han twärt emot mit råd förlåt sine owänner, gäfwö de honom 22 stina af sina dolkar. Prinsekan wiste dem utom des en stor hop med afsnällningar, och sedan hon undfagnat dem med en präktig frukost, som blef inburen på guldfat, bad hon dem fullfölja sin resa. När de woro komne utur Slottet, sade Erwäldig at Artig, J måsten medgifwa mig, at Prinsekan war tusende gånger mera älskanswärd i dag med sine wackra kläder, än hon war i går, och at hon i dag wiste mycken mera qwickhet. Jag wet icke det, swarade Artig, hon bede sminkat sig i dag, hon såg såibrändrad ut för sin yppiga kläbedrägt stuld, om jag skal säga, så tykte jag mera om henne i går, då hon bar herbakläder. Prinsarne skildes sedan at och reste hwar til sit rike, i det fasta upsåt, at göra alt hwad de förmädde, för at behaga deras älskarinna. När Artig war hemkommen i sit slott, kom han ihåg, at då han war barn, hade hans Gouverneur som oftast talt om Sanna äran; han tänkte dertfore wid sig self, efter han känner min Prinseka, kan han lära mig, huru jag skal ställa mig, för at behaga henne, jag wil dertfore kalla honom tillbaka til mit huf. Han sticfade då strart bud eiter honom, och då Uppktrig (så hette Gouverneuren) war kommen, lät han honom strart komma in til sig i sit rum, och berättade honom hwad som war hänt. Tårarne stego af glädie i ögonen på denna wälmenande mannen. Uck min Prinseka! sade han. Huru nögd är jag icke, at jag kommit tillbaka. Jag fruktat at J eljest hade förlorat eder Prinseka. Jag måste berätta eder, at hon har en systter som heter Falsk ära, hwilken icke är så wacker

wacker som Sanna äran, men det elaka stycket sminkar sig, at fördölja sina fel. Hon wäntar på alla de Prinsar, hwilka komma ifrån sanna äran, och som hon liknar sin syster, bedrager hon dem. De tro at de arbeta för sanna äran, men de förlora henne derigenom at de följa hennes systers elaka råd. I hafwen hört, at den falska ärans älskare för gås allesammans eländigt: Prins Enwäldig, som lärer följa deras efterdöme tror jag icke hinner til 30 års ålder; men om I följn mina råd, lofwar jag eder at I på slutet skolen få gifta eder med eder Prinsessa. Det är sagt at hon skal gifta sig med den största Konung i werlden: arbeten derpå at blifwa det. Min k. upriktig swarade Prins sen, du wet at det icke är möjligt: huru stort mit rike än wara må, äro mine undersätare så okunnoge och så grofswa, at jag aldrig kan förnä dem at föra något krig, och du wet, at om jag skal blifwa den största Konung i werlden, skal jag winna en stor hop med sättslaktningar och många skäder. Ack! min Prins, swarade Upriktig; I hafwen för glömt de sedolärer, jag lärde eder i barndomen; om I icke äsden mera än en enda stad och 3 a 400 undersätare kunde I ändå blifwa den största Konung i werlden, genom rådrådighet och dygd, och det är rätta sättet at få äga Prinsessan Sanna äran. De åter års bebragte, hwilka äro öfwa länder ifrån deras grannar, som lägga stora pålagor på sina undersätare för at upföra, präktiga byggnader, eller at äga et lysande och öfwerflödigt hof; de finna aldrig någon annan än Gall ära, som på slutet afswärtar sig smink, och wiser sig så snabl, som hon werkeligen är. I säga gen at edra undersätare äro grofswa och okunniga; undersätten dem i konster och wetenskaper: förklaren krig emot laster och okunnighet, samt härsten öfwer edra egna begärrelser, då blifwen I en stor Konung och en stor segerswinnare, som öfwergår både Pyrrhus och Alexander, och alla de hjeltar, hwars afsmälningar den falska äran wifad eder. Artig beslödt at följa sin Gouverneurs råd, och at ansälla en resa med honom til andra länder, för at self bli underrättad om det, som kunde med tiden göra hans undersätare lycklige, och bad derföre en af sina släktingar antaga Riksstyrelsen under hans frånwaro. När han fant någon förståndig man i något rike, sökte han honom god betalning förnä den samma at komma med sig.

När han hade förvärtvat sig god årfarenhet, och hade samlat en stor hop stickeligt folk, reste han tillika til sit rike, och annodade dem at underrätta sina undersåtare, som woro mycket ofunnoge och fattige. Han lejde 2:ne år på detta sättet, och på slutet sade han at Upriktig, tror du at jag blir wärdig den Sanna Årans hand? I hafwen ännu et stort wärk at fullborda min Prins, swarade hans Gouverneur. I hafwen förbättrat edra undersåtares sel och laster, eder wärdslöshet och eder alt för stora lust för nöjen; men I låten edert hitfiga finne råda öfwer eder, det är den sidska fienden, som I böden öfwerwinna. Artig hade mycken möda at ändra detta sidska feblet; men han war så får i Prinsefan, at han använde alla krafter för at blifwa saktmodig och tålig. Det lyckades honom ock, så at han, då 3:ne år woro förbi begaf sig i skogen, der han hade sedt den hwhita Nägeten. Han tog icke med sig något stort medfölje, utan allenast sin Gouverneur. Han mötte snart Enwäldig, som kom åkandes i en präktig wagn. Han hade låtit asmåda de feltfaktringar han wunnit på wagnen, tillika med de Städer han intagit. Frammansför wagnen gingo de Prinsar, som han hade tagit til fånga, och hwilka woro bundne med lindor såsom slafwar. När han blef warse Prins Artig, gjorde han spe af honom för hans upförande: I det samma blefwo de warse dege bågge hysstrars flott, hwilka icke woro långt aflägs ifrån hwarannan. Artig tog wåden til det första, hz ar med Enwäldig war mycket nögd, emedan den som han tagit för sin Prinsefa, hade sagt honom, at hon icke mera skulle fara dit; men han hade knapt lemnat Artig, för än Prinsefan Sanna Åran kom emot honom, hon syntes honom tusende gånger täckare än första gången, fast hon war lika ärbart klädd. Kom min Prins sade hon, I ären wärd at få min hand; men I hadn aldrig årnått den lyckan, utan eder wån Upriktig, som lårt eder at skilja mig ifrån min hysster Falst Åra. I det samma befalte hon dygderna, som äro hennes nnderståtare, at tilreda en fast och sira hennes bröllop med Artig, och til bödd honom at strart gifta sig med henne. Enwäldig samtyckte dertil, men hon hade som knappast blifwit hans hwhu fru, förr än han, då han såg närmare på henne, fant henne wara mycket skrynklig och gammal, fast än hon icke glömt bort at mycket sminka sig för at förborga sina skrynkor.

Under det hon talte, gick en guldråd skänder, som höllt fast hennes salska tänder, hvilka föllo aldeles neder på marken. Prins Enwäldig blef så förbittrad deröfver at han war bedragen, at han hånade sig på henne, och wille torrebulta henne; men då han skulle taga henne i håret, märkte han, at de gingo aldeles lösa ifrån hennes hufwud, och at i stället för hår af en tåkt swärta, hade hon en löser peruk, och under den samma några så gråaktige hårstrån. Enwäldig lemnade der det fula stycket, och löpte til den Sanna årans slott, som nu skulle gifta sig med Prins Artig; han förgade så mycket deröfver at han skulle förlora denna Prinsekan, at han dog kort derefter. Artig beklagade hans olycka, och lefde sedan länge med Sanna åran. Han hade flera döttrar med henne; men en lifnade beshinnerligen mycket sin moder. Han satte henne i modrens slott til des hon skulle blifwa gift, och på det hennes förskämde moster icke måtte afhända henne hennes älskare, skref han sielf sig lefwerne, så at de Prinsar, som wille gifta sig med döttrarna måtte blifwa underrättade derom, at det enda medlet at äga Sanna åran, wore at göra sig sielfwa til dygdiga och nyttiga regenter för deras undersåtare, och at om det skulle lyckas dem i detta upsåtet, hade de en upriktig wän af udden.

Fr. Maria. Jag tycker icke at denna sagan är så wacker som de andra Mamsell berättat; ty jag känner icke det folket, hwarom Falsta åran talar med Prinsarne: jag finner wäl, at jag har mycket at lära ännu; lynda eder; jag beder eder at lära mig det. Weten I wäl Mamsell, at jag redan är 6 år, jag är icke barn mera.

Mams. Bon. Quck! det är sant min söta, wid 6 år är man nog aldrig, när man icke wet något; men när man winlagt sig om at lära något, sluter man sig ännu nog ung för at lära mycket. Låt oss börja med Geographien; men först lärer Fr. Qwick säga oss hwad hon tycker om sagan jag berättat.

Fr. Qwick. Jag har mycket at säga Mamsell. Jag tänker, at jag har gjort som Prins Enwäldig. Jag har tagit den Falsta åran för den sanna; jag har troat, at jag skulle igenom min qwickhet minna anseende hos folk; men jag wiste icke, at det är en farlig egenstap, som gör en föraktelig, när det har, es elakt sinnelag til . . .

Mamf. Bon. Det är wäl tänkt, min Fröken. Wi tycka wäl alla om, mina barn, at blifwa ansedde och berömda, som är mycket wäl; men I mästen wäl komma ihåg, det jag ofta sagt eder, mina barn, och jag ännu wil uprepa: ingen älskar oss för vår födsel, för våra penningar, eller för våra grannas kläder skul, utan allenast för vår dygd. Låt oss derföre besita oss om at blifwa dygdiga, det är nyttigt både i detta och det tilkommande lifwet. Låt oss nu höra eder historia Mamf. Cajsa.

Mamf. Cajsa. Ibland Sems barn war en man som lefde en lång tid efter syndafloden, hwilken's namn war Abraham. Han älskade Gud af alt sit hjerta, och Gud älskade honom tilbakars. Han bodde i et land, som hette Canaan tillika med sin hustru Sara och sin brorson Lott: Gud hade befalt honom at sätta sig neder i det landet och lofwat honom at han skulle blifwa stamfader för mycket folk. Abraham war mycket gammal, och hade inga barn; men han trodde ändå på Herres löfte, efter han wäl wiste, at när Herre förstår al ting. Abraham och hans brorson blefwo mycket rika, och hade en stor myckenhet af boskap och drängar, blefwo wense fins emellan, då Abraham, at förekomma förargelse, sade til Lott; min bror, det är synd at lefwa i tråtor, derföre är bäst at wi skiljas åt. Här äro 2:ne landsorter, utwälg af dem hwilken dig behagar, så wil jag taga den andra. Lott utwalde det wackersta landet: och tog sig hemwist i en stad, som hette Sodom. Han hade likwäl bortlemna sin farbror det bästa, eller sökt at hålla gransämja. Folket som bodde i Sodom woro et elakt folk, och när främmande kom til dem, hanterades de illa af inwånarnes; men Lott gjorde de icke något ondt. En dag, då Lott satt mid sin husport, såg han 2:ne unga män komma, och som han hade lärt af sin farbror Abraham at wara barmhertig, bad han dessa männer hålla til gods med honom och äta af tomåltid, samt fördröja i hans hus öfwer natten. De 2ne unga männer gingo in; men inwånarne i denna staden, som wille hantera dessa främlingar illa, gingo til Lott, och sade at om han icke lemnade ut dessa främlingar til dem, skulle de slå ihjäl honom. Lott svarade dem, at de kunde göra hwad de behagade; men at han icke släpte ut dessa männer. Då sade männen til Lott, at han icke skulle mera försäras, och at de woro Englar, samt at Gud hade sänt dem at säga honom,

Honom, det han skulle gå utur denna syndiga staden, efter han wille straffa det elaka folket. Så ut, sade de åt Lott, med hustru och barn; men för all ting, bör du ej se tillbaka, efter Gud förbudit dig det, och han straffar olyhdna. Straxt derupå gingo Lott och hela hans hus ut utur staden, och Englarne gingo framför dem. När de woro komne et godt stycke derifrån, hörde de et fasligt buller, och Lotts hustru, som war nyfiken, såg bakom sig, at förnimma hwarifrån bullret kom. Hon såg et eldregn komma och bränna up hela staden; men hon blef sielf förwändlad i en saltstod, efter hon icke lydde Gud. Lott och hans döttrar woro lydige och sågo icke bakefter sig, och Englarne lemnade dem på et berg, hwarifrån de sågo Sodom och flere städer brinna up, för deras ogudaktighet skuld.

Fr. Lärta. Uel! min Konne; hwad det är faseligt, at blifwa så lefwande opbränd.

Mam. Bon. Det är sant min söta, och det lär oss, at wi aldrig böra drifwa begabberi med vår Herre, utan wara honom lydige. Nu för tiden bränner han wäl icke up alla olyhdiga, men de, som undgå hans straff här i lifwet, de blifwa faseligen straffade efter döden. Man bör aldrig glömma det, at Gud straffar den onda, som icke wilja bättra sig, han wet våra onda gärningar, och de som icke hjerterligen bedja honom derföre om förlåtelse, straffar han helt wist, antingen i detta eller tillkommande lifwet. I sen åfwen, mine barn, huru man bör lefwa ihop med ärbart folk. Om Lott icke hade öfswergifwit Abraham, hade han icke mist sin hustru. Han blef sielf frälst derigenom at han ihade wänt sig wara barmhertig, då han bodde tilhopa med Abraham. I bören derföre söka wänskap med unga Gruentimmer; som äro godfint, meddmässamma och lydiga, och fly deras sällskap, som en pest, hwilka wilja lemna eder elaka efterdömen, kom nu Fröken Maria och såg oss den historien som I hafwen länt.

Fr. Maria. En dag då Abraham war sittande utom sitt tält, såg han tre resande män komma. Han gick emot dem och sade, gärdn mig den äran och blifwen qwar hos mig och åt med mig. De främmande sade, at de woro nögda dermed. Då befalte Abraham sin hustru, at hon skulle tilreda bröd och kakor för dessa främlingar, och han befalte sina drängar

drängar at sätta fram watern at twätta deras fötter, samt laga waten til middagen åt dem. Sedan de hade ätit middag, frågade de Abraham: hwar är din hustru? Abraham svarade, at hon wore i sit tält. Då sade den ena af dem åt honom, at Sara snart skulle få en son. När Sara hörde det, gaf hon til et skratt, efter hon mente sig icke kunna få något barn, sedan hon war blefwen så gammal. Englarne frågade Sara, hwarföre hon skrattade, och om Gud som wore Allsmågtig, icke kunde gifwa henne en son? Sara som blef mycket skamlig, sade at hon icke hade leff. Det är icke så, du lofst sade Englarne, och i det samma gingo de sina färde, och Sara seet en tid derefter en son, som hon kallade Isac.

Mamf. Bon. I hafwen rätt wäl berättat denna Bibliska historien min Fröken. Kom nu Fröken Wett, och gör 6 dra anmärkingar öfwer denna historien.

Fr. Wett. Jag wil säga för dessa Fruentimmer, de tanke far, som i hafwen gifwit mig in, då i lärde mig denna Historien. Abraham war en mycket kärmbertig man, så at han icke lät någon resande fara förbi, utan at bedia dem samma stiga in til sig och hwila, och Sara war mycket källa och ärbar, som uppehölt sig i sit tält, utan at wisfa sig för mansfolken, och utan at wilja wara nyfiken och se dem.

Fr. Lätta. Min Sonna hade Abraham icke något hus, efter han bodde i tält.

Mamf. Bon. Nej min söta, Abraham hade icke något hus, fast ån han war en stor herre och hade mera betjenter ån Konungen. Men för tiden hafwa rika män stora landsegendomar, wackra hus mycket penningar; men då för tiden bestod rikedomar i deras boskap. Abraham hade derutaf en stor myckenhet och det behöfdes mycket foder för at föda dem; när des hjordar hade upåtit allt gräs på et ställe, för des de på et annat, och derföre kunde han icke hafwa något fast hus, utan i det stället hade han tält, hwilket han förde med sig hwart han flyttade.

Mamf. Caiffa. Efter Sara hade så många betjenter, hwarföre anmodade hennes man då henne at sielf baka bröd för dessa främlingar, liksom hon hade warit hans piga.

Mamf. Bon. Den tiden wore icke Fruentimuren så lata som de nu äro. Sara war nästan at lifna emot en Prinses-

sa, och likwål sefrestod hon sin mans hushållning, och lagade sielf til maten; de unga Fruentimren watnade sielf sina får, och alla som woro tilhopa arbetade.

Fr. Maria Men min Bonne, det skulle se illa ut, om min Mor söd sielf i Fjäder.

Mams. Bon. I hafwen rätt min söta, men om Fruentimren icke sielfwa laga til maten, böra de likwål hafwa omsorg om hushållningen och tänka, at en årbar qwinna bdr wara den förnämsta hushållerkan i huset.

Fr. Owick. Men min söta, det kan ju ej ske, et Fruentimmer har ju ej tid at sielf hushålla, hon måste ju göra besök, och fara på Commedien.

Mams. Bon. Kom wål ihåg, hwad jag nu säger eder, min söta. Gud har icke satt eder hit i werlden för at leka, göra besök och fara på Commedien. Man kan wål fara dit i bland för at taga sig någon ro och förfriskning; men de som ej göra annat, göra rätt illa, och Gud straffar dem en gång derföre, efter de försumma sina skyldigheter, och det är et stort sel. En hustru är förbunden at hafwa omsorg om sina barn och betjenter; ty Gud lär en gång begära räkenskap för det onda, som tjenstefolk begär genom en hoy matmådrars förhållande: eljest är det ock en stor synd at förslösa så mycket penningar på laperier, emedan det afgår så mycket derigenom för de fattiga, eller ens egna barn.

Fr. Owick. Har man icke rättighet, at gifwa bort så mycket penningar en behogar?

Mams. Bon. Säg mig min söta, om eder f. fars bönder, som sålta spannmål och annat af gårdarnes afwel, hafwa rättighet at gifwa bort de penningar de fått derföre.

Fr. Owick. De kunna icke hafwa någon rättighet at gifwa bort dessa penningar, ty de woro ju ej ägare af spannmålen och afwel.

Mams. Bon. Afwen så är det med oss i anseende til vår Herr. Han gifwer oss penningar, at wi skola derföre klåda och föda oss och våra barn, betala Rörmän och tjenstefolket, samt hielpa de fattiga, och som bönderne äro skyldige at göra deras härrskaper räkenskap, så äro ock de rika skyldige at göra vår Herr, om de ej en gång wiija blifwa straffade för det de förslöft hans gåfwer i galenskap. Det måste ju ock wara mycket obefredligt at förslösa så mycket penningar på spel, på Comedier och Masquerader, då likwål så många fattiga äro utan nödortstigt uppehålle.

Fr. Maria. Gifwes det wäl någon som icke har tillräckeligt
undehälle.

Mams. Bon. Det gifwes sådana, som icke äga någon säng,
utan måste ligga på bara golvstret; andra, som icke hafwa något
med om vinteren, och hvilka nästan frysa ihjäl, andra, som icke
äga linne på kroppen, och kunna icke förtiena sig södan.

Fr. Maria. Wel min Gud! det gör mig allt för ont. Min söta
Mamsell, tag alla mina penningar, och köp derföre bröd och
med åt de fattiga.

Mams. Bon. I lären då hafwa mycket penningar min fröken

Fr. Maria. Ja min Bonne, jag har 2:ne Caroliner, och så
många styfver, at jag icke kan hålla dem i bägge mina händer.
Sag dem allihop, jag beder eder, jag wil håldre gifwa dem åt
dessa fattiga, än köpa mig leksaker derföre.

Mams. Bon. Kom skal jag taga eder i famn min söta, jag är
sär eder af allt mit hjerta, och jag hafwer mycket bözaktning
för eder. Om jag icke wiste, at I woren en Fröken, skulle jag nu
kunna gissa det; ty I ären så god och ädelmodig, som et för-
nämt Fruentimmer bör wara; och för at belöna edert goda
hiertelag skola wi tala något om Geographien, som I hafwen så
stort tycke för: för den orsaken, har jag och skaffat hit, et fat
watten. I sen mina Fröknar detta fatet. Föresällen eder et fatet
är hafvet och de fortlappar jag lägger deruti, äro där, cfter de
på alla sidor äro omgifne med watten. Denna fortlappen som är
delt när til brädden af fatet är en halfö.

Fr. Maria. Det war artigt Mamsell. En ö är et stycke land,
som är aldeles omgifwit med watten. En half ö har en udde som
hängar ihop med fasta landet.

Mams. Bon. Wi det är rätt wäl uttyddt! låt of nu se på Car-
tan, om I wäl kunnen finna igen en ö, och en half ö deruppå.

Fr. Maria. Se här står England och Irland, jag tror de äro
sär; ty hafwet går runt omkring dem.

Mams. Bon. På hwad sida äro dessa länder min söta?

Fr. Maria. Deruppå, på wänstra sidan Mamsell.

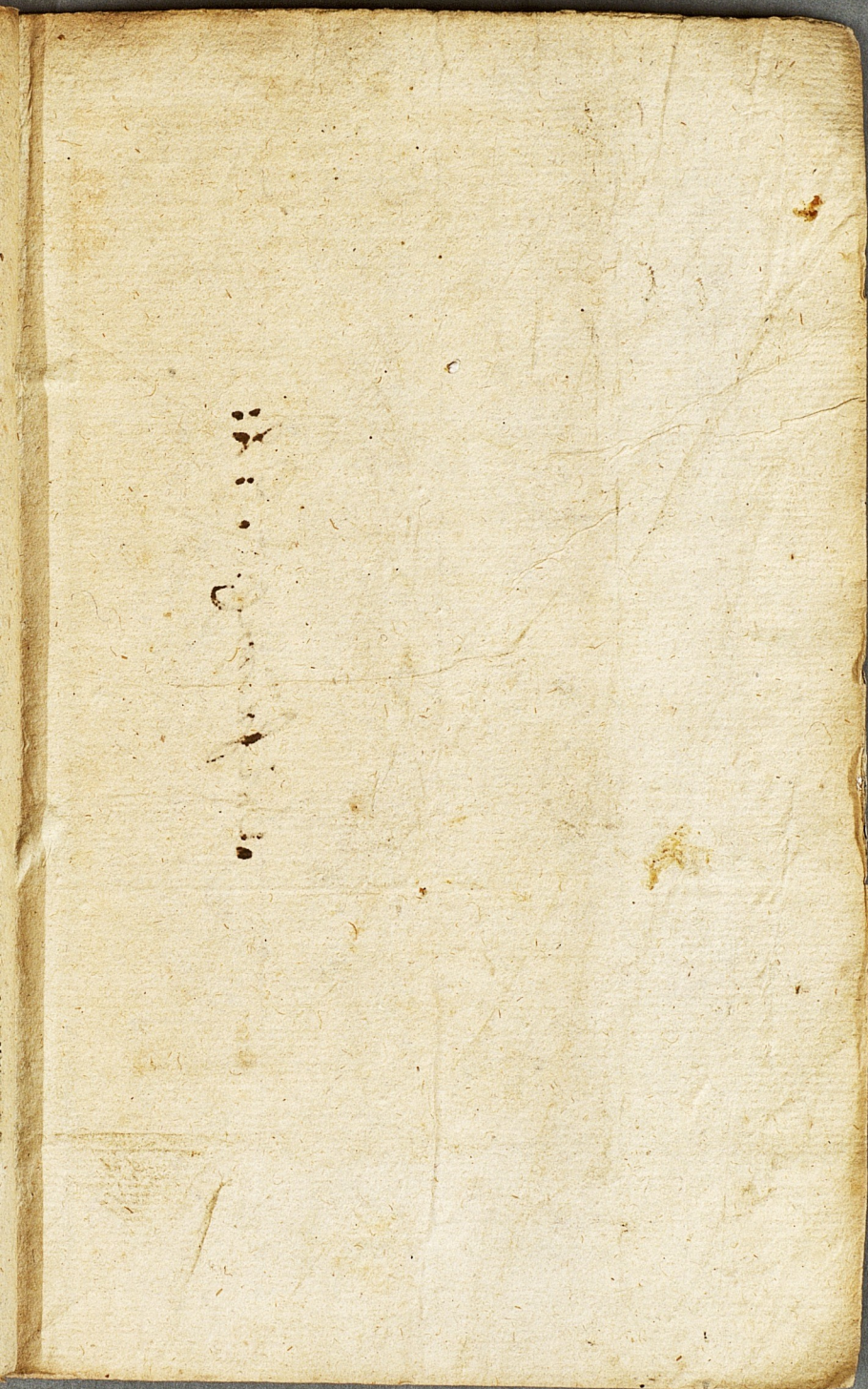
Mams. Bon. Men huru fallas den? kom ihåg det wi lärde
det sidska sången.

Fr. Maria. Jag kommer ihåg det, min Bonne, dessa länder
eller dessa där, ligga norr ut, och öster om Europa.

Mams. Bon. Det är rätt, min söta. Fröken Lotta söt igen
en halfö på denna Cartan.

Fr. Lotta. Africa ser ut at wara en halfö. Det tyckes
fitta ihop med Asien med den der udden.

Mams. Bon. Kom wäl ihåg det I nu hafwen lärt mina
Fröknar; härnäst när wi tålas, skola wi lära mera, i dag är
det redan sent.

www.books2ebooks.eu